

William Shakespeare

Tragédie II

MAKBETH — HAMLET — KRÁL LEAR
OTHELLO — ANTONIUS A KLEOPATRA
CYMBELIN

Praha 1962

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ KRÁSNÉ LITERATURY A UMĚNÍ

Přeložil Josef Václav Sládek

MAKBETH

Tragédie v pěti jednáních

OSOBY

Dunkan, král skotský

Malkolm,

Donalbain, jeho synové

Makbeth,

Banquo, vojevůdce královi

Makduff,

Lennox,

Ross,

Menteith, skotští šlechtici

Angus,

Caithness,

Fleance, Banquův syn

Siward, hrabě z Northumberlandu, vůdce anglických vojsk

Mladý Siward, jeho syn

Seyton, důstojník z průvodu Makbethova

Hošík, syn Makduffův

Lékař anglický

Lékař skotský

Vojín

Vrátný

Stařec

Lady Makbethova

Lady Makduffová

Dvorní dáma lady Makbethové

Hekata

Tři čarodějnice

Zjevení

Lordové, šlechtici, důstojníci, vojíni, vrahové, dvořané a poslové

Dějiště: Skotsko; Anglicko

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Scéna první

Pusté místo.¹ — Hromobití a blesk.

(Vystoupí tři čarodějnice.)

1. čarodějnice. Kdy my tři se sejdem
ještě za hromu, blesku nebo deště ?

2. čarodějnice. Až ta vřava bitvy zchladne,
jeden vyhrá, druhý padne.

3. čarodějnice. Skončí se to ještě za dne.

1. čarodějnice. Kde je místo ?

2. čarodějnice. Vřesovisko.

3. čarodějnice. Makbetha tam najdem blízko.

1. čarodějnice. Už jdu, Šedomoure!²

Všechny. Ropucháč volá. — Hned!

Puch nám krásou, krása puchem,³

plujme mhou a rmutným vzduchem.

(Čarodějnice zmizí.)

Scéna druhá

Tábor u Forresů. — V dáli hlomoz bitvy.

(*Vystoupí král **Dunkan, Malkolm, Donalbain, Lennox a družina. Potkávají raněného vojína.***⁴)

Dunkan. Kdo je ten krví ubročený muž ?

Tak zdá se podle jeho vzezření,

že může povědít, jak nejnověj

ta vzpoura dopadá.

Malkolm. To setník jest,

jenž jako dobrý voják statečně

se za mne bil, bych ušel zajetí.

Zdar,⁵ chrabrý příteli, a pověz králi,

jak stála bitva, kdyžs ji opustil ?

Vojín. Bylo to na vahách; jak plavci dva,

již znaveni druh druha obemknou

a rdousí schopnost svou. — Zlý Makdonwald

(jenž hoden buřičství, neb k tomu cíli

vše množící se hlízy přírody

se rojí na něm) z výsep západních⁶

se Kerny opatřil a Gallowglassy

a štěstěna, na prokletý ten vzpor

se usmívajíc, jako nevěstka

si vedla buřičská. — Leč marno vše;

neb chrabrý Makbeth (hoden takto slout)

vzdor štěstěně svou břitkou⁷ ocelí,

jež kouřila se prací krvavou,

— jak milec chabrosti

si cestu prosekal, až tváří v tvář

stál otroku a ruky nepodal,

ni sbohem neřek mu, až rozevřel

mu tělo od pupku až k sanicím

a hlavu vbod na naše cimbuří.

Dunkan. Ó chrabrý bratranče! Ctný šlechtici!

Vojín. Jak tam, kde slunce zářit počíná,

těž bouře vzniknou lodě tříštící

a děsné hromobití propuká,

tak z toho zdroje, odkud útěcha

se přicházeti zdála, vyvřel zmar.

Slyš, králi skotský, slyš! V ten samý mžik
co právo, ozbrojeno chrabrostí,
ty bystré Kerny hnalo na útěk,
již norský král si prospěch vyslídiv
zas břitkou zbrojí, vojsky čerstvými
hnal útokem.

Dunkan. Zda nezastrašilo
to naše vůdce, Makbetha i Banqua ?

Vojín. Aj, jako vrabci orla, zajíc lva.
Když pravdu dím, tož byli tito dva
jak děla dvojnásobně nabitá:
tak dvakrát dvojnásob
jich rány prší do nepřítele.
Zda v kouřících se ranách vykoupat
neb zvěčnit chtěli novou Golgothu,
mně nelze říci. — Ale zemdlen jsem
a moje rány křičí o pomoc.

Dunkan. Tak dobře tvoje slova sluší ti
jak rány tvoje; obé dýše ctí.
Jdi; lékaře mu dejte. (*Vojín odejde provázen.*)
Kdo to zde ?

(*Vystoupí Ross.*)

Malkolm. To vzácný thén⁸ je z Rossu.

Lennox. Jaký spěch
mu z očí vyzírá! Tak hledí ten,
kdo žasné věci hlásá.

Ross. Zdráv bud král!

Dunkan. Aj, odkud, vzácný théne ?

Ross. Od Fifu,

naš velký králi, norské prapory
kde posměšně se dmou jen k obloze
a vějou pochlad⁹ lidu našemu.
Sám Norveg¹⁰ v čele strašných zástupů
a věrolomným zrádcem podepřen,
tím thénem z Cawdoru, zlý začal boj;
až pak Bellonin ženich¹¹ obrněn
se postavil mu rovným úsilím,
hrot proti hrotu, proti paži páž,
a zhroutil jeho nevázaný vzdor.
I abych skončil — zvítězili jsme.

Dunkan. Ó blahá zvěsti!

Ross. Takže nyní sám
král norský Sweno žádá o pokoj.
My padlých však mu pohřbít nedali,
než vyplatil na výspě Colmeské¹²
všem k dobru deset tisíc tolarů.¹³

Dunkan. Již déle naši lásku srdečnou
nám klamat nebude thén z Cawdoru.
už jděte, a že umřít má, jej zpravte¹⁴
a thénstvím jeho Makbetha mi zdravte.

Ross. Dám vykonat to včas.

Dunkan. Co ztratil on, ctný Makbeth nabyl zas. (*Odejdou.*)

Scéna třetí

Pustá pláň. — Hromobití.

(Vystoupí tři čarodějnice.)

1. čarodějnice. Kdes byla, sestro ?

2. čarodějnice. Vepře zabíjet.¹⁵

3. čarodějnice. Kde, sestro, ty ?

1. čarodějnice. Plavcova žena kaštany má v klínu
a žmoulá, žmoulá, žmoulá. — Já řku: “Dej mi.”
“Klid’ se, ty čarodějko!” odpoví
ta vykrmená mūra prašivá. Muž její odjel do Aleppa,
na Tigru kapitán. Chci v řešetě plout na loď onu
a jako krysa bez ohonu tam hrýzt a hrýzt a hrýzt.¹⁶

2. čarodějnice. Já ti vítr dám.

1. čarodějnice. Žes hodná, znám.

3. čarodějnice. Můj též přijmi!

1. čarodějnice. Ostatní jsou všechny mými;
každý přístav znám,¹⁷ kam dují,
každý kout, jež označují
v mapách lodnických.

Jako seno vyschne, zšedne,¹⁸

sen mu nesmí v noci ve dne

na sklopených víčkách dlít,

jako v klatbě bude žít.

Devět neděl devětkrát

bude chřadnout, vadnout, lkát.

Lod mu nemůž utonout,

ale musí v bouři plout. —

Hled, co mám.

2. čarodějnice. Ukaž, ukaž!

1. čarodějnice. Palec plavce; ve vln lomu
zhynul právě, když plul domů.

(Zdáli slyšet bubnování.)

3. čarodějnice. Slyš bubny, slyš!

Jde Makbeth již.

Všechny. Sestry vědmy jak se vodí
ruku v ruce, takto chodí¹⁹

mořem zemí kol a kol:

tříkrát mně a tříkrát tobě

a tříkrát, až to devět v sobě.

Ticho, — kouzlo navinuto.

(Vystoupí Makbeth a Banquo.)

Makbeth. Den krásný tak a zlý jsem neviděl! —

Banquo. Jak daleko jest na Forres ? — Kdož jsou ty,
tak zvětralé a divě oděny,

jež nepodobny země bydlitelům,

přec na ní jsou ? — Jste živý ? Nebo cos,

co člověk může bráti v pochybnost ?²⁰

Jak zdá se, rozumíte, kladouce
teď rázem každá rozprýskaný prst
na pysky kožnaté. — Vy ženami
se zdáte být, a přece zas váš vous
mi brání za to mít, že jimi jste.

Makbeth. Mluvte — mluvit-li můžete! — Co jste ?

1. čarodějnice. Sláva ti, Makbethe! Zdar, théne z Glamisu!

2. čarodějnice. Sláva ti, Makbethe! Zdar, théne z Cawdoru!

3. čarodějnice. Sláva ti, Makbethe, jenž budeš králem v příští!

Banquo. Můj dobrý pane, proč tak ustrnut,
a jak se zdá, se věci lekáte,
jež krásně znějí tak! — Ve jménu pravdy,
jste přízraky, anebo vskutku to,
čím zevně zdáte se ? — Můj vzácný druh
jest vámi zdraven slávou přítomnou
a velkou věštbou příští výsosti²¹
a čáky královské, že vytržen
se zdá být celý; ke mně nemluvíte.
Vám v setbu času lze-li nahlédnout
a říci, které zrno poroste
a kteréž nic, tož ke mně promluvte,
jenž nedoprošuji ni nelekám
se přízně ani záští vašeho.

1. čarodějnice. Zdar!

2. čarodějnice. Zdar!

3. čarodějnice. Zdar!

1. čarodějnice. Menší než Makbeth a větší.

2. čarodějnice. Ne šťasten tak, přec mnohem šťastnější.

3. čarodějnice. Ty zplodíš krále, ač ne králem sám. Tak sláva Makbethu i Banquovi!

1. čarodějnice. Banqu i Makbethovi sláva, zdar!

Makbeth. Stůjte, vy mluvčí nedokonalí;
víc povězte! — Že smrtí Sinela²²
jsem thénem z Glamisu, mně známo jest;
leč z Cawdoru ? — Thén Cawdorský je živ,
muž na výsluní svém! — A králem být
tak málo jest ve víry dohledu,
jak býti Cawdorem. — Nuž povězte,
kde vzaly jste tu divnou vědomost,
či proč na této pláni vyprahlé
se do cesty nám tady stavíte
tak věštným pozdravením ? — Promluvte,
já zaklínám vás. (*Čarodějnice zmizejí.*)

Banquo. Má země bubliny, jak má je voda,
a z nich jsou tyto. — Kam se poděly ?

Makbeth. Ve vzduch; a co se zdálo tělesno,
jak dech se rozplynulo v povětří.
Kéž byly zůstaly!

Banquo. Cos bylo-li
zde takového, o čem mluvíme ?
Či bludného jsme jedli kořene,

jenž rozum jímá v pouta ?

Makbeth. Potomci vaši budou králové.

Banquo. Vy králem sám.

Makbeth. A thénem z Cawdoru;
tak znělo to ?

Banquo. V týž zvuk a hles. — Kdo zde ?

(*Vystoupí Ross a Angus*)

Ross. Král uradostněn dostal, Makbethe,

zvěst o tvém vítězství; a čte-li v ní,
jak chrabře sám jsi s buřičem se bil,
tu jeho žas a chvála zápasí,
co tvé má být, co jeho zůstat má.

Tím oněmiv, když potom hledí dál
tě v řadách bojechtivých Norvegů
nic nezlekána tím, cos tvořil sám,
tož úžasnými smrti obrazy. —

Jak krupobití za zvěstí šla zvěst
a každá přinášela slávu tvou
v té velké jeho říše obraně,
ji strouc²³ před jeho trůn.

Angus. Jsme posláni
od svého královského pána dík ti vzdát,
jen tebe provodit před jeho tvář,
ne platit tobě. Ross. A závdavkem na větší uctění
král poručil, bych jeho jménem zval
tě thénem z Cawdoru. — V té hodnosti
buď, vzácný théne, zdráv, neb jesti tvou.

Banquo (*stranou*). Jak — může d'ábel pravdu mluvití ?

Makbeth. Thén z Cawdoru je živ; — nač oblékat
mne v roucho dlužené ?²⁴

Angus. Kdo thénem byl,
je dosud živ, pod těžkým or telem
však život nese právem propadlý.
Či s Norem spolčen byl, neb k buřiči
stál tajnou pomocí a výhodou,
neb s oběma se přičiňoval snad
o zkázu vlasti své, mně neznámo;
však zrada²⁵ usvědčená, doznaná
jej svrhla.

Makbeth (*stranou*). Glamis, a thén z Cawdoru! —

To největší je za tím. — Díky vám
za namáhání. — (*K Banquovi.*) Nedoufáte-li,
že vaše dítky budou kralovat,
když ty, jež daly thénství z Cawdoru
již mně, ne méně přislíbily jim ?

Banquo. To dovršeno²⁶ ještě mohlo by
vás k touze po koruně roznítit,
nad thénství z Cawdoru. — Však divno to;
a často, aby k zmaru svedly nás,
nám pravdu řeknou temnot nástroje,

nás obluzují tretkou počestnou,
by zradily nás v koncích nejhlubších.
Jen slovo prosím, strýcové. —

Makbeth (*stranou*). Dvě pravd

je vyřčeno co šťastné proslovy
úchvatných dějstev látky královské.
— Já děkuji vám, vzácní pánové! —
(*Stranou.*) To vybídnutí nadpřirozené
být nemůž zlé a nemůž dobré být.
Když zlé, proč dává zdaru zástavu,
počavši pravdou ? Jsemť thén z Cawdoru.
Když dobré, proč se vzdávám vnuknutím,
jichž obraz strašlivý mi ježí vlas
a pevným srdcem buší o žebra
vzdor zvyku přírody ? — Děs přítomný
jest menší, než jsou hrůzné představy.
Má myšlénka, kde vražda dosavad
jest pouhým přízrakem, tak otřásá
mou lidskou podstatou, že všecek život²⁷
je zdušen přeludem; a není nic
než to, co není.

Banquo. Hle, jak vytržen
jest soudruh náš.

Makbeth (*stranou*). Když sudba chce to mít,
bych králem byl, aj, sudba korunu
mi může dáti, aniž rukou hnu.

Banquo. Ta nová důstojenství na něho
tak doléhají nezvyklý jak šat,
jenž padne k tělu teprv nošením.

Makbeth (*stranou*). Bud tak neb tak, i nejdrsnější chvílí
čas, hodina jdou k určenému cíli.

Banquo. Čekáme na vás, vzácný Makbethe.

Makbeth. Již odpusťte; můj mozek znavený
byl zaujat věcmi zapomněnými.
Klopoty vaše, dobří pánové,
jsou zaznamenány, kde každý den
list obracím, bych poznovu je čet.
Teď ke králi. (*K Banquovi.*)
Vy promýšlejte dál,
co dělo se; a víc až bude času,
vše zatím uváživše, promluvme
si z upřímného srdce.

Banquo. Velmi rád.

Makbeth. Dost prozatím. — Již pojďme, přátelé. (*Odejdou.*)

Scéna čtvrtá

Forres. — *Palác.* (*Hlahol rohů.* — *Vystoupí Dulkan, Malkolm, Donalbain, Lennox a družina.*)

Dulkan. Jest ortel na Cawdoru vykonán ?

A vrátili se ti, kdož rozkaz nesli ?

Malkolm. Můj králi, dosud ne; však mluvil jsem již s jedním, kdo jej viděl umírat. Ten vyprávěl, že velmi upřímně své doznal zrady, prosil důtklivě za odpuštění Vaší Výsosti a přehlubokou jevil kajícnost. Nic v životě mu neslušelo tak jak to, když z něho šel; tak umíral jak někdo, jenž byl smrti vyučen,²⁸ by odhodil věc nejdražší, co měl jak marnou cetku.

Dunkan. Není umění,²⁹ jak stavbu ducha poznat ve tváři. Byl šlechtic, na něhož jsem budoval celou svou důvěrou.

(Vystoupí Makbeth, Banquo, Ross a Angus.)

— Můj vzácný strýce!
Hřích nevděčnosti mé v ten právě mžik mne velmi tížil. — Tys tak daleko, že nejrychlejší perut' odměny je loudavá, by tebe dostihla. Kéž méně zasloužil, bych vyměřit i dík i odměnu měl v moci své! Jen to mi říci lze: že tvým se zvat by mělo víc než vše, co možno dát.

Makbeth. Služba a věrnost, které dluhuji, tím, že je konám, samy platí se. Na Vaší Výsosti jest pouze brát vše služby naše; naše služby pak jsou trůnu, majestátu vašemu jen dětmi, sluhy, kteří konají svou pouze povinnost, vše činíce pro vaši lásku jen a k vaší cti.

Dunkan. Bud vítán tady. — Já jsem započal tě pěstovat a budu o to dbát, bys plně dorost. — Čacký Banquo, ty, jenž o nás nemáš menší zásluhy — a známo bud, že menší nebyla —, dej obejmout se, k srdci přitisknout.

Banquo. Tam porostu-li, vaše bude žeň.

Dunkan. Má valná radost, bujíc plností, se ukrýt hledí v rose zármutku. — Nuž synové a krevní, thénové i vy, jichž místa těm jsou nejbližší, bud známo vám, že trůnu dědicem zvem³⁰ svého nejstaršího, Malkolma, jenž napříště bud princem z Cumberlandu; a tato hodnost nesmí bez průvodu jen jeho odívat; — však znaky cti jak hvězdy zářit mají na všechny

dle zásluhy. — Nuž tedy k Invernessu
a k dalšímu nás vděku zavažte.

Makbeth. Mně oddech tíhou, neslouží-li vám.

Já sám chci poslem být a zradovat
sluch svojí choti vašim příchodem.

A tak již pokorně se poroučím.

Dunkan. Můj čacký Cawdore!

Makbeth (*stranou*). Princ z Cumberlandu!

To stupeň jest, kde musím klopýtnout
či přeskočit, — neb v cestě leží mi.

Vy hvězdy, svoji záři ukryjte!

Svit nespátrí mých černých, hlubých přání;

ať oko zamhouří se nade dlaní; —

však to se staň, nač zrak se bude bát,

až vykonáno to, se podívat. (*Odejde.*)

Dunkan. Žeť, vzácný Banquo, jest on bohatýr

a chvála o něm jest mi pokrmem,

jest hostinou. — Ted za ním, jehož péče

nás předstihla, by uvítala nás.

Toť pokrevný, jenž nemá sobě rovna. (*Hlahol rohů. Odejdou.*)

Scéna pátá

Inverness. — Hrad Makbethův.

(*Vystoupí lady Makbethová čtouc psaní.*)

Lady Makbethová. *Vystoupily přede mnou v den vítězství a já poznal nejpevnějším svědectvím²¹, že mají v sobě víc než vědomosti smrtelných. Když jsem hořel touhou dále se jich tázati, proměnily se v povětrí, v němž zmizely. Co stál jsem žasem jat, přišli poslově od krále a zdravili mne jako théna z Cawdoru, kterýmžto názvem již dříve ty sestry čarodějně mne byly vítaly a odkazovaly na dobu příští voláním: „Sláva tobě, jenž budeš králem!“ — To uznal jsem, že dobře jest oznámiti tobě, má nejmilejší družko velikosti, abys neztratila, co z radosti té tobě přísluší, nevědouc, jaká velikost ti přislíbena. — Vlož to v srdci svém a bud zdráva!*

Tys Glamis, Cawdor jsi a budeš tím,

co tobě slíbeno. — Však přece jen

se bojím tvojí přirozenosti; —

jest příliš plna mléka lidskosti,³²

než aby vraz šla cestou nejkratší.

Ty chtěl bys velkým být, máš ctižádost,

však nechceš, by jí podlost sloužila.

Co chtěl bys hrdě, svatě chtěl bys též,

ne klamně hrát a křivě vyhrát přec.

Ty, velký Glamisi, bys míti chtěl,

co volá: “*Tak to musíš udělat,*

chceš-li mne mít.” — Chceš to, co vykonat

se více obáváš, než přeješ si,

by nestalo se! Ó jen chvátej sem,

bych duši svou ti mohla vlíti v sluch

a srdnatými ústy ztrestat vše,

co dělí tě od vínku zlatého,

jímž, jak se zdá, moc nadpřirozená

a osud tebe korunovat chtí.

(Vystoupí posel.)

Co neseš ?³³

Posel. Král sem na noc přichází.

Lady Makbethová. Tys šílen, že tak mluvíš! — Cožpak s ním tvůj není pán, jenž, kdyby tomu tak, mně byl by vzkázal kvůli přípravám ?

Posel. Již račte věřiti, to pravda jest.

Náš thén se blíží; jeden z druhů mých jej předstihnul a na smrt udýchán měl sotva dechu víc, by řek svůj vzkaz.

Lady Makbethová. Jej opatřte. — On velkou nese zvěst! —

(Odejde posel.)

Sám havran ochraptěl, jenž krákorá osudný příchod toho Dunkana pod naše cimbuří. — Sem, duchové, sem vy, kdož smrtonosných myšlének jste v průvodu, mne ženství pozbavte a od hlavy až k patě naplňte mne všecku nejlítější krutostí; mou krev mi zhustěte a zahraděte i vstup a průchod hlodu svědomí,³⁴ by žádný trýznivý hles přírody mým neotřásl zhoubným úmyslem neb mezi něj a skutek neklad smír! K mým ženským prsům spějte, sajte žluč tam za mléko,³⁵ vy sluzi vražední, ať kdekoli v nevidných podstatách jste pomocníky zloby v přírodě. Již, čirá noci, pojď a zahal se v dým pekel nejhustší, můj britký nůž by ránu nespátřil, již zasadí, a nebe nenakouklo rouškou tmy, “Stůj! Zadrž!” křičíc. —

(Vystoupí Makbeth.)

Velký Glamisi!

Můj vzácný Cawdore a nad obé ty větší příští slávy pozdravem! Tvůj list mne přenesl za nevědnou tu přítomnost a cítím budoucno v tom okamžení teď. —

Makbeth. Má nejdražší, k nám Dunkan jede na noc.

Lady Makbethová. A kdy pryč ?

Makbeth. Nazejtří ráno — myslí on.

Lady Makbethová. Ó, nikdy zář slunce toho rána nespátří! Tvá líc, můj théne, jako kniha jest, Bys klamal svět, tak vypadej jak svět, měj uvítání v ruce, v pohledu a na jazyku, hled, jak dívá se

květ nevinný, a hadem pod ním bud. —
Ten příchozí být musí opatřen!
Mně přenech velké dílo noci té,
jež na každou už příští noc i den
nám vládu dá i svrchovanou moc.

Makbeth. Víc o tom pozděj.

Lady Makbethová. Hled se vesel zdát,
kdo mění tvář, se stále musí bát.
Vše ostatní nech mně. (*Odejdou.*)

Scéna šestá

Před Makbethovým hradem.

(*Rohy a pochodně.*³⁶ — *Vystoupí Dunkan, Malkolm, Donalbain, Banquo, Lennox, Makduff, Ross, Angus a družina.*)

Dunkan. Ten hrad má utěšenou polohu,
vzduch lahodně a svěže zamlouvá
se našim smyslům jemně zbystřeným.

Banquo. Host letní, chrámová ta jirička,³⁷
svým budováním svědčí milným,
že nebes dech tu voní útulně.
Zde není římsy, vlysu, pilíře
a výhodného koutku, kde ten pták
by neměl svoje lůžko visuté
a rodnou kolébku. Kde nejvíce
má hnízd a polétá, jsem znamenal,
že vzduch je výborný.

(*Vystoupí lady Makbethová.*)

Dunkan. Hle, hle, toť naše vzácná hostitelka!
Jdouc v našich stopách, láska přečasto
nám nesnáž působí, a přece jen
jí jako lásce za to vděčni jsme.
V tom učím vás, jak máte říci nám
“Bůh zaplat” za svou vlastní námahu
a nám vzdát dík za svoje nesnáze.

Lady Makbethová. Vše služby naše v každém ohledu
když dvakrát konány a zdvojeny,
by nuzným byly dílem jediným³⁸
těm proti poctám širým, hlubokým,
jež Vaše Milost hrne na náš dům.
Za staré hodnosti a za nové
ted na ně vršené jen modlitbou
jak poustevníci vděčni zůstanem.³⁹

Dunkan. Kde jest thén z Cawdoru? — My o závod
mu jeli v patách, doma chtíce mu
být klíčníkem;⁴⁰ — však dobrý jezdec jest
a jeho velká láska, bystrá tak
jak jeho ostruhy, jej k domovu
dřív donesla než nás. — Aj, spanilá
a vzácná paní, jsme vám hostem dnes.

Lady Makbethová. Sluhové vaši služebnictvo své
a sebe, svoje vše jen spravují,
by účet složili, kdy libo vám,
vždy vracejíce jen, co vaše jest.

Dunkan. Svě rámě dejte mi a proved'te
mne k mému hostiteli; milujem
jej velice a ve své milosti
i nadál k němu chceme setrvat.
Již, hostitelko, račte dovolit.⁴¹ (*Odejdou.*)

Scéna sedmá

Hrad Makbethův.

*(Rohy a pochodně. — Stolník a různí sloužící přejdou přes jeviště
s pokrmy a stolním náčiním. — Potom vystoupí Makbeth.)*

Makbeth. Být dokonáno, když to vykonáno,
pak nejlépe to rychle vykonat.⁴²

Ta vražda kdyby sítě zadržla
nad následky a jeho nebytím⁴³
cíl zachytila, — by pouze rána ta
vším ve všem byla, koncem všeho zde,
jen zde na tomto mělkém břehu času,
přes život příští snadný byl by skok.⁴⁴

U věcech těch však zde již máme soud;
tož ten, že krvavým těm úlohám
jen učíme, a když jim vyučeno,
zpět vrátí se, by strůjce trýznily.

Ta rovnoměrná spravedlnost klade
náš pohár otravný nám k vlastním rtům.

On tady jest pod dvojí záštitou;
jsemť jeho pokrevný a poddaný,
což oboje ten ztracuje čin.

A hostitel jsem, jenž by před vrahy
měl dvěře zamykat, ne nůž nést sám.

A pak ten Dunkan vládnul mocí svou
tak dobrotivě — bez úhony tak
byl ve svém povzneseném důstojenství,

že jeho ctnosti jako andělé
břeskotem polnic hlasy pozvednou
nad bezdným jeho zmaru prokletím,
a žel jak nahé novorozeně

na vichru jedoucí neb jako cherub⁴⁵
na vzdušných ořích neviditelných
ten hrůzný čin v zrak každý zadují,
že slzy ulijou dech vichřice.

Já nemám ostruhy, jíž bodat v bok
svůj úmysl, než zbudnou ctižádost,
jež sama přes sebe se překotí
a přepadne.⁴⁶ — Nu což — co nového ?

(Vystoupí lady Makbethová.)

Lady Makbethová. Již skoro pojedl. — Proč odešels ?

Makbeth. On ptal se po mně ?

Lady Makbethová. Jak by neptal se!

Makbeth. Té věci nechme již; on před chvílí
mne poctil tak a zlatá mínění
jsem sobě zakoupil u lidí všech,
jež dlužno nosit v lesku netknutém
a ne tak brzo stranou pohodit.

Lady Makbethová. A což ta naděj byla opilá,
již oblékl jsi dřív ? — Či usnula
a teď se probouzí, by hleděla
tak zelená a bledá na všecko,
co dříve činila tak ochotně ? —
Tak od té chvíle cením lásku tvou.
Máš strach být ve skutku a v odvaze,
čímś v žádosti ? — A chtěl byś míti to,
co vážíš jako zdobu života,
a sketa žít ve vlastní vážnosti,
„já netroufám si“ číhat nechaje
na „rád bych“ jak ta kočka ubohá
kdes v přísloví ?⁴⁷

Makbeth. Již dost! — Já učinit
si troufám vše, co muži přísluší,
kdo více troufá sobě, není muž.⁴⁸

Lady Makbethová. Jakýže tedy netvor byl to dřív,
jenž přiměl tě ten záměr zjevit mně ?⁴⁹
Kdyžs to si troufal, tenkrát byl jsi muž,
a chtěje více být, než byls, tím víc
bys mužem byl. — Ni místo nepřálo,
ni chvíle tenkrát; — chtěls je upravit
a ony samy upravily se
a jejich přízní sám jsi odpraven.
Já kojila a vím, jak sladko jest
mít děcko ráda, jež mé mléko saje; —
však byla bych, jak usmívalo se
mi do tváře, z těch dásní bezzubých
prs vytrhla a rozbila mu lebku,
já kdybych byla přísahala tak,
jak ty jsi přísahal na toto zde.

Makbeth. A nezdaří-li se...

Lady Makbethová. Nám nezdařit!

Na pevný bod⁶⁰ jen napni odvahu
a zdaří se. — Až Dunkan bude spát
(a po dnešní on cestě únavné
tím pevněj usne), jeho sluhy dva
tak vínem přemohu a mléčným kvasem,⁵¹
že paměť, strážce mozku, bude dým
a schránka rozumu jen kadlubem.⁵²
A když pak jejich přesycená těla
ležeti budou v spánku zvířecím
jak umrlá, co nelze vykonat

na nikým nestřeženém Dunkanu,
co nesvalit na sluhy opilé,
již ponosou pak vinu veliké
té naší vraždy ?

Makbeth. Jenom chlapce rod,
neb neohrožená tvá příroda
by měla plodit mužské dítky jen. —
Až krví ztřísníme ty spící dva
u jeho ložnice a užijem
jich vlastních dýk, zdaž soudit nebudou,
že jich to čin ?

Lady Makbethová. Kdož jinak soudit smí,
když naše žalost v nárek propukne
nad jeho smrtí ?

Makbeth. Dost — jsem odhodlán
a každou těla schopnost napínám
na strašlivý ten čin. Teď pojd' me již
se vysmát světu⁵³ vděkem líbeznosti.
Tvář klamná skryj, co klamně srdce hostí. (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ DRUHÉ

Scéna první

Inverness. — Nádvoří na hradě Makbethově.

(Vystoupí Banquo a Fleance nesoucí pochodeň před ním.)

Banquo. Jak pozdě v noci, hochu ?

Fleance. Měsíc už zašel; tlouci hodiny
jsem neslyšel.

Banquo. Zachází ve dvanáct.

Fleance. Já myslím, otče, že je později.

Banquo. Zde — meč můj vezmi. — V nebi hospodaří,
už jim tam všechny svíce pohasly.
— To vezmi také.⁵⁴ — Jako olovo
sen těžce na mně leží a já přec
bych nechtěl spát. — Vy dobré mocnosti,
už chraňte mne těch kletých myšlének,
jimž příroda se vzdává v dřímotě! —

(Vystoupí Makbeth a sloužící s pochodní.)

Můj meč mi dej! — Kdo zde ?

Makbeth. Přítel.

Banquo. Jak, pane, ještě nejste na loži ?

Král spí. Byl nad obyčej vesel dnes
a vaše lidi štědře obdařil. —

Tím diamantem zdraví vaši choť
co nejvlídnější hostitelku svou.

Tak nad vši míru spokojen se zvěd.

Makbeth. Jsouc bez přípravy, naše ochota

jen služkou nedostatku stala se;
sic bývala by volně jednala.

Banquo. Vše dobře jest. — Já na dnešek měl sen
o těch třech sestřích čarodějnicích;

vám přece trochu pravdy zjevily.

Makbeth. Já na ně nemyslím; však najdem-li kdys chvíli příhodnou, slov několik rád o té věci s vámi promluví, když bude libo.

Banquo. K vašim službám jsem.

Makbeth. Stát ke mně chcete-li, až bude to, vám pocty chystám.

Banquo. Cti-li neztratím, ji hledě rozmnožit, a udržím své srdce volné, věrnost bez kazu, lze mluvit o tom.

Makbeth. Zatím dobrou noc!

Banquo. Dík, pane můj, a nápodobně vám!
(*Odejde Banquo a Fleance.*)

Makbeth. Jdi, řekni paní své, ať zazvoní, až uchystá mi nápoj. — Ty jdi spát. (*Odejde sloužící.*)
Jest dýka to, co vidím před sebou s tím jilcem obráceným k ruce mé? Pojď, dej se obemknout! — Já nemám tě a neustále vidím tebe přec.
Což nejsi, osudné ty vidění, tak hmatu přístupno jak pohledu? Neb jsi jen dýkou duše — klamivý jen výtvar mozku rozpáleného? Zřím tebe ještě, v tvaru hmatném tak jak dýka tato, kterou tasím teď.
Mne cestou vedeš, již mi kráčet jest, a taký nástroj má mi sloužiti.
Mé oči bud jsou blázny smyslů všech, neb samy všecky druhé vyváží.
Já stále vidím tě a na jilci a na čepeli krve krůpěje, jichž nebylo tam dřív. — Ne, nic to — nic.
Toť samo jen to dílo krvavé se mému zraku takto zjevuje. —
Na půli světa nyní příroda se mrtvou zdá a spánek zastřený zlí snové třísní,⁵⁵ čarodějství teď své žertvy slaví bledé Hekatě a vražda vychrtlá, již zburcoval vlk, její hlídka, — vytím hláse čas — se takto kradným chodem ubírá a smilněchtivým krokem Tarquina⁵⁶ ku svému cíli jako bludný duch.
Ty země, utvrzená v základech, mých neslyš kroků, jdoucích kamkoliv, by nehlesly ni tvoje kameny, co páchám,⁵⁷ a té chvíle nebraly děs, jenž s tím dílem jest tak ve shodě.

Co hrozím, on je živ: pro skutků žeh
jsou slova jen až příliš mrazný dech.

(Zvoní se.)

Již jdu, a stalo se! — Mne volá zvon.
Jej neslyš, Dunkane, neb hranou zněl,
jež k nebi volá tě, neb do pekel. *(Odejde.)*

Scéna druhá

Tamtéž.

(Vystoupí lady Makbethová.)

Lady Makbethová. Co zpilo je, to osmělilo mne,
co zhaslo je, mně ohně dodalo.

Slyš! — Ticho!

To sejček hýknul, zvoník osudný,
jenž dává nejsmutnější “Dobrou noc”.

Je v tom: — síň dokořán a zpitá stráž
si chrápáním ze služby tropí smích.

Já do pití jim namíchala tak,
že smrt a příroda se o ně sváří,
zda živi jsou, či mrou.

Makbeth *(uvnitř).* Kdo zde? — Hej ho!

Lady Makbethová. Ó běda! — Děsím se, že procitli

a není po všem! — Pokus, a ne čin
nás zahubí. — Slyš! — Uchystala jsem
jich dýky; on je musel nalézt.

Tak mému otci nebýt podoben,
jak spal, — já byla bych to provedla.

(Vystoupí Makbeth.)

Můj manželi? —

Makbeth. Já spáchal to. — Zde neslyšelás hluk?

Lady Makbethová. Jen sejček houkal, cvrček cvrlikal.

Tys nemluvil?

Makbeth. Kdy?

Lady Makbethová. Ted.

Makbeth. Jak šel jsem dolů?

Lady Makbethová. Tak.

Makbeth. Slyš!

Kdo leží v druhé síni?

Lady Makbethová. Donalbain.

Makbeth. Toť smutné podívání. *(Divá se na své ruce.)*

Lady Makbethová. To bláznův nápad: “Smutné podívání!”

Makbeth. Ten jeden zasmál se tam ze spaní

a druhý výkřik “Vražda!” — Druha druh
tak vzbudili. — Já stál a poslouchal;
však odříkali svoje modlitby
a znova usnuli.

Lady Makbethová. Tak leží dva!⁵⁸

Makbeth. Z nich jeden vzkřik “Bud milostiv nám Bůh”

a druhý “Amen”, jak by viděli
mne s těma katanskýma, rukama.

Jich děsu naslouchaje, nemohl
jsem “Amen” vyslovit, když řekli to
“Bud milostiv nám Bůh.” —

Lady Makbethová. Tak hluboce to neuvažuj.

Makbeth. Přec. —

Proč nemohl jsem “Amen” vyslovit ?
Mně nejvíce měl milostiv být Bůh
a mně to “Amen” v hrdle uvázlo.

Lady Makbethová. O věcech těch se nesmí hloubat tak,
sic přijdem o rozum!

Makbeth. Mně zdálo se, že slyším křičet hlas:

“Neusni více! Makbeth vraždí spánek”
nevinný spánek, spánek, starostí
jenž zamotanou přízi rozplétá;
smrt každého dne žití, klopoty
zlé lázeň, balšám duší zraněných,
chod podružný⁵⁹ veliké přírody
a přední krmi kvasu života.

Lady Makbethová. Co myslíš tím ? —

Makbeth. To stále celým domem volalo:

“Neusni více! Glamis vraždil spánek,
a proto Cawdor nesmí spáti víc,
spát Makbeth nesmí víc!”

Lady Makbethová. Kdo volal to ?

Aj, vzácný théne, vzpruhy zbavuješ
svou zdatnou sílu, mysle o tom všem
tak chorobně. Jdi, trochu vody vem
a s rukou smyj to břidké svědectví. —
Pročs přinesl ty dýky odtamtud ?
Tam zůstat musí; jdi a odnes je
a spící sluhy krví potřísni.

Makbeth. Já nejdu víc. — Mně hrůzno pomyslit,
co spáchal jsem, to znovu uvidět
si netroufám.

Lady Makbethová. Ty vůlí slabochu!

Dej mně ty dýky. — Spící jsou a mrtví
jen jako obrazy; jen dětský zrak
se bojí ďábla malovaného.

On krvácí-li, tváře sluhů těch
já celé jeho krví začíním,⁶⁰

neb musí se to jejich činem zdát. (*Odejde. — Klepání venku.*)

Makbeth. Cože to klepá ? Co se děje se mnou,

že každé hlesnutí mne poděsí ?

Jaké to ruce ? — Ha, mně oči rvou!

Vše moře velikého Neptuna
zdaž umyjou krev tuto s rukou mých ?⁶¹

Ne — spíš ta moje ruka zrumění
vše mořské oblasti a přebarví
jich zeleň v jeden nach.

(*Vrátí se lady Makbethová.*)

Lady Makbethová. Hle, ruce mé jak tvé jsou zbarveny,
však stydno mi tak bílé srdce mít. *(Klepání.)*

Kdos klepá tam u brány polední.

Ted do ložnice. — Trochu vody s nás

ten spláchne čin. — Jak tedy snadné to!

Tvá hrdinskost ti dala výpověď! *(Klepání.)*

Slyš! Zas to klepá. Vezmi noční šat;

ven kdyby náhoda nás volala,

by zjevno nebylo, že bděli jsme.

— Jen nebud zamyšlen tak chuděřsky!

Makbeth. Svůj skutek znát — již lépe bylo by
sám neznat sebe.⁶² *(Klepání.)*

Vzbud' mi Dunkana

ty tam svým klepáním. — Ó, kéž bys moh! *(Odejdu.)*

Scéna třetí

Tamtéž.

(Vystoupí vrátný. — Klepání venku.)

Vrátný. Nu, to už je pořádné klepání, na mou duchu! Kdyby tak byl člověk vrátným u pekelné brány, to by se tím klíčem naotáčel. *(Klepání.)* Klep, klep, klep! Kdo to? Ve jménu Belzebubově! A vida! Bohatý sedlák, spekulant,⁶³ jenž se oběsil, protože čekali hojnou úrodu. — Zrovna včas; jen máš-li hodně šátků u sebe, tady se za to notně vypoťíš. *(Klepání.)* Klep, klep! Kdo tam? — Ve jménu toho druhého ďábla! Aj, aj! Nějaký ramenář,⁶⁴ jenž uměl přísahati do obou misek váhy proti oběma; jenž se pro slávu boží dosti zrady napáchal, ale nemohl ramenařit nebesům. Ó, jen dále, ramenáři! *(Klepání.)* Klep, klep, klep! Na mou kuši, toť k nám přišel anglický krejčí za to, že ukradl z kusu na francouzské kalhoty. Jen pojď, krejčíku, tady si cihličku přihřeješ. *(Klepání.)* Klep, klep! Ani chvilka pokoje! Kdopak jste vy? — Ale tady je příliš zima na peklo. Už nechám toho ďábelského vrátnictví. Hodlal jsem tak od každého řemesla pustit sem několik takových, kteří putují cestou petrklíčovou přímo do věčného, radostného ohně.⁶⁵ *(Klepání.)* Hned, hned! Jen prosím pamatujte na vrátného. *(Otevře.)*

(Vystoupí Makduff a Lennox.)

Makduff. Cožpak jsi, brachu, šel tak pozdě spát, že tak dlouho ležíš ?

Vrátný. To je tak, pane; — my jsme popíjeli až do druhého kuropění, a pití, pane, je vyvolavač tří věcí.

Makduff. Jaképak tři věci pití zvláště vyvolává ?

Vrátný. Inu, pane, červený nos, spaní a moč. Smilnost, pane, vyvolává i odvolává, probouzí chtění, ale brání mu vůli mít.⁶⁸ Proto se může říci, že mnoho pití je ramenářem k smilnosti.

Ono ji tvoří a maří, vysazuje na kůň a shazuje, povzbuzuje a zbojácňuje ji, činí ji možnou a zas nemožnou; slovem uramenaří ji do spaní, a řkouc jí, že v hrdlo lže, nechá ji ležet.

Makduff. Myslím, že také tobě řeklo pití dnes v noci, že v hrdlo lžeš.

Vrátný. To mi řeklo, pane, přímo do hrdla. Ale za tu lež jsem mu nezůstal dlužen. A myslím, že jsem byl příliš silný na ně, neboť ačkoliv mi chvilčkama podráždilo nohy, přece jsem je konečně dorazil já a vyhodil.

Makduff. Vstává již tvůj pán ? —

My klepáním jej vzbudili; zde jest.

(Vystoupí Makbeth.)

Lennox. Aj, dobré jitro, pane vznešený.

Makbeth. Vám také dobré jitro oběma.

Makduff. Král vzhůru, vzácný théne ?

Makbeth. Ještě ne.

Makduff. On kázal mi se časně dostavit;
já skoro zmeškal.

Makbeth. Dovedu vás k němu.

Makduff. Víím, že to pro vás obtíž radostná;
však přec to obtíž.

Makbeth. Práce příjemná
jest lékem nesnáze. — V těch dveřích zde.

Makduff. Já osmělím se vejít, neboť jest
to služba moje.⁶⁷ (*Odejde Makduff.*)

Lennox. Král dnes odjede ?

Makbeth. Dnes odjede, tak ustanovil sám.

Lennox. Noc byla neklidná; kde spali jsme,
nám vichr srážel komíny; prý též
se nářky ozývaly povětrím,
jek smrti podivný a věštící,
pln hrůzných zvuků, strašné požáry
a rmutné převraty, jež vylíhly se
nám nově v tuto dobu žalostnou.
Pták temnot⁶⁸ kvílel celou boží noc;
též země, povídají někteří,
se třásla zimničně.

Makbeth. Noc byla zlá.

Lennox. Má mladá paměť nemůž porovnat
s ní podobnou.

(*Vrátí se Makduff.*)

Makduff. Ó hrůzo, hrůzo, hrůzo!
Jazyk ni srdce nemůž pochopit,
ni tebe vyslovit!

Makbeth.

Lennox. Co děje se?

Makduff. Zmar vykonal své dílo mistrovské!
Vloupalať vražda svatokrádežná
se v Hospodinův posvěcený chrám
a ukradla tam život budovy.

Makbeth. Co dítě — život ?

Lennox. Krále myslíte ?

Makduff. Tam vstupte v ložnici a pohledem
na novou Gorgo zničte zraky své!
Bych mluvil, nechtějte. — Jen popatřte
a mluvte sami. — (*Odejdou Makbeth a Lennox.*)

Vzhůru! Vzbud'te se!

Udeřte na zvon! — Vražda! — Zrada! — Vzhůru!

Banquo a Donalbaine, Malkolme!

Ten hebký spánek, smrti podobu,

již setřeste a vizte samu smrt!

Ó vzhůru, vzhůru! Vizte v obrazu

sám soudný den. — Ó Banquo, Malkolme!

Jak z hrobů vstaňte a jak duchové

té hrůze patřte v tvář! (*Zvoní se na poplach.*)

(Vystoupí lady Makbethová.)

Lady Makbethová. Co děje se,
že zove polnice tak ohyzdná
ke smluvě spáče domu tohoto ?
Již mluvte, mluvte!

Makduff. Dobrá paní má,
to není pro vás, byste vyslechla,
co mohu říci; opakovat jen
to v ženský sluch, v ten mžik by vraždilo.

(Vystoupí Banquo.)

Ó Banquo, Banquo! Královský náš pán
je zavražděn!

Lady Makbethová. Ó běda! — V našem domě ?

Banquo. To příliš ukrutné, ať kdekoliv. —
Můj drahý Duffe, popři sebe sám
a řekni přec, že není tomu tak.

(Vrátí se Makbeth a Lennox s Rossem.)

Makbeth. Kéž byl bych zemřel o hodinu dřív,
než stalo se to — byl bych blažen žil!
Neb od té chvíle ve smrtelnosti⁶⁹
nic opravdově není vážného.
Vše cetka jen; — čest, sláva mrtvy jsou!
Jest vytočeno víno života
a zbyl jen kvas, jímž toto sklepení
se nyní vychloubá.

(Vystoupí Malkolm a Donalbain.)

Donalbain. Co stalo se ?

Makbeth. Vám stalo se a vy to nevíte:
zdroj, temeniště, zřídlo vaší krve
vám zanikly; sám pramen zaniknul.

Makduff. Váš otec královský je zavražděn.

Malkolm. Ó, kým ?

Lennox. Ti dva u jeho ložnice
to asi spáchali: jich ruce, tvář,
vše v jednom bylo krví zbroceno;
též jejich dýky, které našli
jsme neotřeny na jich polštářích.
Jich pohled zděšen byl a vyjeven;
— těm ničí život neměl svěřen být!

Makbeth. Ó jak teď lituji, že v hněvu svém
jsem zabil je.

Makduff. Proč jste to udělal ?

Makbeth. Kdo může moudrý být a uděšen,
kdo zuřiv, mírný, věrně oddaný
a lhostejný ve chvíli jediné ?
Ne člověk! — Spěch mé lásky horoucí
můj váhající rozum předstihnul.
Zde ležel Dunkan s pletí stříbrnou,
jež zlatou jeho krví vroubena;
a byly jeho rány zející

jak průlom v přírodě, jímž vešel zmar.
Tam vrazi v barvě svého řemesla,
jich díky ubroceny netvorně
od krve usedlé: — kdož byl by moh
se tady udržet, kdo srdce měl,
jež lásky schopno jest, a v srdci tom
měl odvahu svou lásku projevít ?

Lady Makbethová. Ho! — Pomoc! — Pryč!

Makduff. Té paní přispějte.

Malkolm (*stranou k Donalbainovi*). Proč my tu stojíme tak
zamlkle,

jichž toto vše se nejvíc dotýká ?

Donalbain (*stranou k Malkolmovi*). Co mluvit zde, kde v každé
štěrbině

naš osud skryt a můž se vyřítit,
by uchvátil nás ? — Raděj odsud pryč;
tok našich slzí ještě nedozrál.

Malkolm (*stranou k Donalbainovi*). A velký bol náš tady nemůže
se volně hnouti.⁷⁰

Banquo. Paní přispějte. —

(*Odvedou lady Makbethovou.*)

I až svá nahá těla pokryjem,
jež mráz⁷¹ tu probíhá, znov sejdem se
a o tom kousku práce krvavé
dál mluvit chcem a pátrat. — Obavy
a pochybnosti námi lomcují.
Pod velké boží ruky záštitou
zde stojím já a pod ní bojovat
chci s každým utajeným nárokem
té zrádné zloby.

Makbeth. Tak i já.

Všichni. Tak my.

Makbeth. Již odějme se v mužnou hotovost
a v hradním sále sejďem se.

Všichni. Tak bud.

(*Odejdu všichni až na Malkolma a Donalbaina.*)

Malkolm. Co ty chceš dělat ? — Nedružme se k nim:

bol necitěný líčit úkol jest,
ježž licoměrník snadno provádí.

Jdu do Anglicka.

Donalbain. Do Irska jdu já;
neb naše odloučené osudy
tím spíš nás uchovají v bezpečí.
Zde díky jsou v těch lidských úsměvech;
čím s krvi blíží, tím dřív jsi zkrvaven.

Malkolm. Ta střela vražedná, jež vylétla,
se dosud nevbodla a nejlíp jest
se uhnout od terče. — Tož na koně!
A nelučme se příliš citlivě,
jen pryč! V té krádeži jsi práv, když tam,

kde milost⁷² schází, ukradneš se sám. (*Odejdou.*)

Scéna čtvrtá

Před hradem Makbethovým.

(*Vystoupí Ross a stařec.*)

Stařec. Let sedmdesát dobře pamatuji
a v prostoru těch časů uviděl
jsem chvíle hrůzné, věci předivné;
leč tato strašná noc vše dřívější
mé zkušenosti obrátila v nic.

Ross. Ach, dobrý otče, vidíš: nebesa,
jak pobouřena skutky lidskými,
jich krvavému hrozí jevišti.
Den podle hodin jest, a tmavá noc
přec rdousí putující svítlnu.⁷³

Či noci nadvládou, či dne to studem,
že pohrobuje temnost země tvář,
když má ji líbat světlo živoucí ?

Stařec. Tot' proti přírodě jak zločin ten,
jenž tady spáchán. — Ondy, v úterý,
byl sokol, pluje v hrdé výši své,
od sovy myšilovky uklován.

Ross. A Dunkanovi oři (divná věc,
však jistá), krásní, rychlí, vzorové
to svého rodu, proti přírodě
se zdivočili, vyrazili stáj
a vyběhli, vší poslušnosti vzdor,
jak válčiti by chtěli s člověkem.

Stařec. A také prý se žrali navzájem.

Ross. To stalo se a k žasu očí svých
já hleděl na to. — Hle, zde přichází
naš dobrý Makduff.

(*Vystoupí Makduff.*)

Cože dělá svět ?

Makduff. Zdaž nevidíte ? —

Ross. Je-li známo již,
kdo spáchal čin ten víc než krvavý ?

Makduff. Ti, které Makbeth sklál.

Ross. Ó, žalný den!

Co mohli z toho čekat dobrého ?

Makduff. Je někdo najal. Oba králevici
Malkolm a Donalbain se odkradli
a prchli, takže v podezření jsou,
že jich to čin.

Ross. Přec proti přírodě.

Ó zbujná ctižádost, jež vyhltná
zdroj žití vlastního! — Tož koruna
ted' asi Makbethovi připadne ?

Makduff. Už králem provolán a do Sconu⁷⁴
ted odejel, kde bude nastolen.

Ross. A Dunkanovo tělo ?

Makduff. Na Colme-kill
již dopravili je, kde posvátná
je pokladnice jeho předchůdců
a jejich kostí strážné sklepení.

Ross. Vy jdete do Sconu ?

Makduff. Ne, do Fifu.

Ross. Já půjdu tam.

Makduff. Vše dobře se tam dař!
A kéž jen starý oděv jedenkrát
nám lehčej nepad než ten nový šat!

Ross. Bůh s vámi, otče!

Stařec. Vás požehnání boží provázej
a ty, kdož dobrem zlo by míti chtěli
a na přítele změnit nepřáteli! (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ TŘETÍ

Scéna první

Forres. — Palác.

(Vystoupí Banquo.)

Banquo. Ted máš to: král a Cawdor, Glamis, vše,
jak slíbily ty ženy příšerné;⁷⁵
a bojím se, žes podle o to hrál.
Však řečeno, že při tvém potomstvu
to nezůstane, ale kořenem
a otcem králů mnohých budu já.
Když u nich pravda (jakož, Makbethe,
jich řeči zaskvěly se na tobě),
proč podle pravd, jež tobě splněny,
též mně by nemohly být věstkami
a vznést mne k doufání ? — Však ticho! — Dost!
*(Hlahol trub a rohů. — Vystoupí Makbeth jako král, lady
Makbethová jako královna, Lennox, Ross, lordové, dámy
a družina.)*

Makbeth. Hle, tady jest náš nejpřednější host.

Lady Makbethová. Naň zapomenout jako mezera
by bylo v naší velké slavnosti
a vše by nepříslušně dopadlo.

Makbeth. Dnes večer máme slavnou hostinu
a prosím vás o vaši přítomnost.

Banquo. Mně Vaše Výsost jenom poroučej;
jsouť moje služby poutem nezlomným
k ní navždy vázány.

Makbeth. Jedete někam odpoledne dnes ?

Banquo. Tak jest, můj pane.

Makbeth. Vašich dobrých rad,
jež vážný byly vždy a prospěšný,
bychom si jinak byli žádali
na dnešním sněmu. — Však též zítra čas.
A je to daleko, co jedete ?

Banquo. Tak daleko, co dobu vyplní
od nynějšíka tak zrovna k večeri;
a nebude-li bystřejší můj kůň,
pak musím stát se noci dlužníkem
za tmavou hodinku anebo dvě.

Makbeth. Jen při hostině nescházejte nám.

Banquo. Já, pane, scházet nebudu.

Makbeth. Jde slech,
že naši zkrvavení strýcové
jsou v Anglicku a v Irsku; zapřevše
svou krutou otcovraždu, plní tam
své posluchače divným výmyslem.
Však o tom zítra, až i říšská věc
nás ku společné radě povolá.
Ted na kůň pospěšte a sbohem již
až do večera. — Jede Fleance též ?

Banquo. Tak jest, můj dobrý pane. — Ale čas
už na nás kvapí.

Makbeth. Tedy přeju vám
jen rychlé koně, pevné na nohy,
a jejich sedlům již vás poroučím.
Nuž sbohem! — *(Odejde Banquo.)*
Bud nyní každý svého času pán
až k sedmé večer. — Aby společnost
tím radostněj pak byla vítána,
my do večera budem samotni.
Bůh s vámi do těch dob.
(Odejdou všichni až na Makbetha a sloužícího.)
Slyš, brachu, na slovo: Ti lidé tam
zdaž čekají, až zavoláme je ?

Sloužící. Jsou, pane, venku u vrat paláce.

Makbeth. Sem přived je. *(Odejde sloužící.)*

To být, co jsem, — je nic; —
však bezpečně to být! — Strach před Banquem
v nás vězí hluboko a v královské
té jeho povaze má vládu to,
co vpravdě hrozí. — Mnoho troufá si
a k této mysli neohrožené
má moudrost, která řídí odvahu
v čin bezpečný. — Jen jeho jsoucnosti
se obávám a jest můj Génius⁷⁶
jím tísněn, jako Antoniův prý
byl Caesarem.⁷⁷ — On vědmy pokáral,
když po prvé mne králem nazvaly,
a vyzval je, by k němu mluvily.
Pak zdravily jej věštbou proročnou
jak otce řady králů; — na mou skrář
však daly bezplodnou jen korunu
a do mé ruky žezlo jalové,
by vymknula je cizorodá dlaň

a syn můj po mně se ho neujal.
Když tak — pro Banquův rod jsem potřásl
svou duši, pro ně jen jsem zavraždil
dobrého Dunkana, žluč⁷⁸ namíchal
do číše svého míru — pro ně jen,
a věčné spásy klenot zaprodal
jsem společnému vrahu člověka,
bych je učinil králi — Banquův rod
by kraloval! — Ó spíše nežli to
ať na kolbiště vejde osud sám
a do krve ať se mnou zápasí.
Kdo zde?

(Vejde sloužící s dvěma vrahy.)

(K sloužícímu.) Ty postav se tam ke dveřím
a čekej, až tě zavoláme zas. *(Odejde sloužící.)*
My včera tuším spolu mluvili ?

1. vrah. Tak jest, Výsosti.

Makbeth. Dobrá; — zdalipak
jste rozvážili, co jsem řekl vám ?
Jen on to byl, jenž druhdy od štěstí
tak nezaslouženě vás odstrčil,
což mysleli jste, my že nevinní
jsme spáchali. To na rozum jsem dal
vám při poslední naší rozmluvě;
já ukázal, jak s vámi hrály jen
ty ruce nějaké⁷⁹ — jak mařeno,
co chtěli jste; a kými nástroji,
kdo jimi vlád a všecko ostatní,
co každému, kdo půl jen duše má
a rozum zmatený, by řeklo: “Hle,
to Banquo učinil.”

1. vrah. To řek jste nám.

Makbeth. Tak jest a šel jsem dál, což předmětem
jest nyní naší druhé rozmluvy.

Má trpělivost vaši povahu
tak v moci své, že necháte to být ?
Jste v evangeliu tak po uši,
že zaň se modlit chcete — dobráka
i jeho rod ? — Zaň, jehož těžká pěst
vás tiskla do hrobu a na věky
i vaše dítky ožebračila ?

1. vrah. Jsme muži, pane.

Makbeth. Ano, v rejstříku
pod heslo “mužové” jste zapsáni,
jak barvař, chrt a ohař, smíšenec
a hafan, pudlák, vodnář, vlkodav
jsou šichni jmenováni názvem “psi”. —
Jich řadě ale cenu dodává,
kde který bystrý, loudav, chytrý jest,
kdo strážce domu, lovec — každý z nich

dle daru, který štědrá příroda
v něm uzavřela; podle toho též
má každý zvláštní význam pod heslem,
jež označuje všechny na stejno.
Tak s lidmi jest. — Nuž, v tomto pořadu
své místo máte-li a v lidskosti
ne šiku nejhorším, to rcetež hned
a já vám vložím práci na srdce,
jež vašeho vám škůdce odklidí
a k srdci našemu vás přiková.
Jsme, dokud žije on, jen churavci
a jeho smrtí cele okřejem.

2. vrah. Já, kníže, člověk jsem, jež rány zlé
a ústrk světa rozlítily tak,
že jedno mi, co dělám světu vzdor.

1. vrah. A já tak pohromami utýrán
a smýkán osudem, že v sázku dám
svůj život rád na jakýkoliv hod,
jen abych zlepšil jej, neb se ho zbyl.

Makbeth. Vám známo oběma, že Banquo byl
váš nepřítel.

Oba vrahové. To pravda, pane můj.

Makbeth. Tak jest i můj a přímo na blízkost⁸⁰
tak krvavou, že každý mžik, co živ,
mně míří v samý kořen života.
Sic mocí s tváří nepokrytou moh
bych smésti jej od svého pohledu
a vlastní vůlí svou si za to stát,
však není radno to, neb jistí jsou
nás obou přátelé, jichž lásek teď
bych nerad zbyl a truchlit musel bych
nad pádem toho, jehož sám jsem sklál;
tož o vaši se pomoc ucházím,
před zraky světa věc tu skrýváje
teď z různých vážných příčin.

2. vrah. Provedem,
co, pane, kážete.

1. vrah. Ať život náš —

Makbeth. Váš duch z vás probleskuje. — Do hodiny
vám povím, kde se máte postavit,
a se špehem vás doby⁸¹ seznámím
a s pravou chvílí; — neboť večer dnes
to musí být a trochu povzdálí
od paláce; — a stále pomněte,
že já chci býti v této věci čist.
A s ním, by nezůstalo na díle
ni kazovité rýhy, štěpiny,
syn jeho Fleance, který vyjel s ním
a jehož nebytí mi neméně
je důležitě nežli otcovo,

los musí sdílet černé chvíle té.
Ted spolu sami rozhodněte se,
já za okamžik přijdu za vámi.

Oba vrahové. Jsme rozhodnutí, pane.

Makbeth. Přijdu hned.

Zde v zámku čekejte. — (*Vrahové odejdou.*)

Jest usouzeno:

tvá duše, Banquo, má-li do nebes

kdy vůbec letět, poletí tam dnes. (*Odejde.*)

Scéna druhá

Palác.

(*Vystoupí lady Makbethová a sloužící.*)

Lady Makbethová. Odejel Banquo ode dvora dnes ?

Sloužící. Tak jest, Milosti, večer však se vrátí.

Lady Makbethová. Rci králi, že bych na několik slov
jej prosit chtěla.

Sloužící. Ano, Milosti. (*Odejde sloužící.*)

Lady Makbethová. Nic nezískáno, všechno utraceno,
když bez poklidu přání dosaženo;
jest lépe tím, co zničili jsme, být
než zničením ve vratkém blahu žít.

(*Vystoupí Makbeth.*)

Jak jest, můj choti ? Nač tak stále sám,
jen v spolku nejtrudnějších smyšlenek,
jen v hloubání, jež dávno mrtvo být
by mělo s těmi, o nichž přemítá ?

Co nelze napravit, jest nejlépe
už nechat být; co stalo, stalo se.

Makbeth. Had námi zraněn, ale nezabit,
on scelí se a bude zase had,
a naše nuzná zloba jako dřív
jest ohrožena zubem jedovým.
Leč spíš se věcí stavba rozpadni
a zmar nám chystej ten i onen svět —
jest lépe tak⁸² než v stálém postrachu
svůj pokrm jíst a spát v trápení
těch strašných snů, jež děsí nás co noc.
Jest lépe už tam u těch mrtvých být,
jež, abychom si míru získali,
jsme odpravili v mír, než v mučidlech
tak ducha ležet v trýzni bezklidné. —
Jest Duncan v hrobě svém; po šílené⁸³
té žití horečce on dobře spí.
Své zrada vykonala nejhorší;
jed ani ocel, zloba domácí
ni útok cizí, nic už nemůže
se dotknout ho!

Lady Makbethová. Už dost... Můj dobrý choti,
již uhlad' si ty vrásky pochmurné,

bud jar a vesel mezi hostmi dnes!
Makbeth. Tak budu, milá, a tak bud i ty.
Jen Banqua stále chovej v paměti.
Jej řečí, pohledy cti nad jiné,
neb nejsme bezpečni a musíme
svou hodnost koupat v proudech lichoty
a z tváří činit kuklu srdcí svých,
to zakrývajíce, čím vpravdě jsou.

Lady Makbethová. Již zanech věcí těch.

Makbeth. Ó, duše má
jest plna štírů, ženo předrahá!
Ty víš, je Banquo živ i jeho syn.

Lady Makbethová. Přec od přírody úpis nemají
na život věčně ?

Makbeth. V tom je útěcha;
jsou smrtelní; tož bud jen veselá.
Než skončí netopýr let klášterní,⁸⁴
než na volání černé Hekaty
brouk na krovkách svým spavým bzučením
byl odzvonil mdlé⁸⁵ noční klekání,
čin hrůzozvěstný bude vykonán.

Lady Makbethová. Co stát se má ?

Makbeth. V své nevědomosti
jen nevinna bud, holubice má,
až nad samým tím skutkem zaplesáš.
Již pojď, ty noci oslepující,⁸⁶
zrak něžný zavaž lítostnému dnu
a rukou krvavou a nevidnou
zruš, roztrhej ten velký dluhopis,⁸⁷
jímž blednu stále. — Světlo houstne
již a vrána táhne k lesům doupanatým.⁸⁸
Dne dobré tvorstvo mdlí a klesá v sen
a noci černý dav se vzbouzí v plen.
Mým slovům divíš se; však sečkej málo,
zlem utuží se, zlem co započalo.
Tak prosím při mně stůj! (*Odejdou.*)

Scéna třetí

Obora blíže paláce.

(Vystoupí tři vrahové.)

1. vrah. A kdo ti kázal k nám se připojit?

3. vrah.⁸⁹ Makbeth.

2. vrah. Netřeba k němu nedůvěru mít,
když úkol náš a naši práci zná,
jak rozkázány.

1. vrah. Zůstaň tedy s námi. —
Tam západ ještě doutná pruhy dne.
Teď pozdní jezdec oře pobádá,
by na vítanou dojel hospodu,
a ten se blíží, na nějž čekáme.

3. vrah. Hej! — Slyším koně!
Banquo (*za scénou*). Hoj tam! Světlo sem!

2. vrah. Toť on; ti ostatní, jež čekali,
jsou všichni už tam v zámku na hoře.⁸⁰

1. vrah. To koně objíždějí.

3. vrah. Na míli
as jedou kolem; on však skoro vždy
tak jako všichni pěšky chodívá
z těch míst až na hrad.

2. vrah. Světlo, světlo sem!⁹¹
(*Vystoupí Banquo a Fleance s pochodní.*)

3. vrah. Toť on.

1. vrah. Ted do toho.

Banquo. Dnes v noci dostaneme déšť.

1. vrah. Má dolů!⁹²
(*Vrhnou se na Banqua.*)

Banquo. Ó zrada! Prchni, dobrý Fleanci!
Pryč, prchni, prchni! Ty snad pomstíš mne.
— Ó padouchu! (*Zemře. Fleance uprchne.*)

3. vrah. Kdo srazil pochodeň ?

1. vrah. Což nemělo se tak to udělat?

3. vrah. Jen jeden leží, synek utekl.

2. vrah. My lepší půli práce ztratili.

1. vrah. Nuž pojďme, vyřídme, co hotovo. (*Odejdou.*)

Scéna čtvrtá

Sál v paláci. — Hostina.

(*Vystoupí Makbeth, lady Makbethová, Ross, Lennox, lordové a družina.*)

Makbeth. Svá důstojenství znáte; -sedněte:
vás jednou provždy vítám srdečně.

Lordové. Dík Vaší Milosti.

Makbeth. My sami chcem
být mezi vámi — skromný hostitel.
Na čestném křesle hostitelka trůní,
leč v pravý čas též poprosíme ji,
by také ona vzdala pozdrav nám.

Lady Makbethová. Všem přátelům jej za mne vzdejte hned;
mé srdce mluví, že jsou vítáni.

(*První vrah objeví se ve dveřích.*)

Makbeth. Hle, jejich srdce díkem jdou ti vstříc. —

Po obou stranách stůl je obsazen,
zde vprostřed sednu. — Budte veselí!
A pohár na pozdrav hned zakoluj! (*Přistoupí ke dveřím.*)
Na líci tvé je krev.

Vrah. Toť Banquova.

Makbeth. Je lépe, že je na tobě než v něm.
Je odklizen ?

Vrah. Má podřezané hrdlo,
a já to byl, jenž mu to udělal.

Makbeth. Ty nejlepší jsi hrdlořezů všech.

Leč ten je dobrý, který posloužil
též Fleanceovi tak, a kdyžs to ty,
pak nemáš v světě sobě rovného.

Vrah. Můj Milostkráli, Fleance uprchnul.

Makbeth (*stranou*). Můj neduh tedy znov se navrací.

Jinak bych byl tak dokonale zdrav,
jak mramor scelen, skálou utvrzen,⁹³
tak širý, volný jako vůkol vzduch;
však nyní sevřen, vězněn, stísněn jsem
a spoután v bídné pochyby a strach. —
Leč s Banquem už je dobře ?

Vrah. Pane, jest;

už dobře leží dole v příkopu
a dvacet ran mu zeje na hlavě,
z nichž v nejmenší je smrt. —

Makbeth. Měj za to dík.

(*Stranou.*) Tam leží vzrostlý had; červ,⁹⁴ který prchnul,
má povahu, jež časem zlíhne jed,
však zubů nemá teď. — Už pryč se klid;
a zejtra víc. (*Odejde vrah.*)

Lady Makbethová. Můj pane královský,
vy k veselosti nepobádáte.

Ta hostina jest jako placena,
kde mezi jídlem častá pobídka
nám neříká, že dána s radostí.
Lzeť nejlépe se doma nasytit,
však mimo domov krmě kořením
je dvornost úslužná a bez této
by pohoštění scházely všechen vděk.

Makbeth. Tak jest, má karatelko líbezná! —

Nuž, dobré zažití na dobrý hlad
a obé ve zdraví!

Lennox. Jest libo sednout Vaší Milosti ?

(*Duch Banquův se zjeví a zasedne místo Makbethovo.*)

Makbeth. Tak měli bychom naší vlasti květ

zde pod střechou, jen ještě tady být
našeho Banqua vzácná osoba,
jež z nelaskavosti spíš kárat chcem
než litovati pro zlou nehodu!

Ross. Žeť jeho nepřítomnost vrhá stín

na jeho slib. — Je libo, Výsosti,
nás poctít společností královskou ?

Makbeth. Stůl obsazen. —

Lennox. Zde místo, pane.

Makbeth. Kde ?

Lennox. Zde, králi můj. — Co jest vám, Výsosti ?

Makbeth. Kdo z vás to udělal ? —

Lordové. Co, dobrý pane ?

Makbeth. Přec neřekneš, že já to učinil ? —

Tak nemukej⁹⁵ tou kšticí krvavou!

Ross. Pánové, vzhůru, král náš churaví.

Lady Makbethová. Jen nevstávejte,⁹⁶ vzácní přátelé!

Můj choť tak často bývá — od mládí
již býval tak. Jen sed'te, prosím vás.

To záchvat chvilkový; v okamžik
zas dobře bude. Hledíce tak naň,
jej urazíte, podráždíte víc.

Naň nedbejte a jezte dál. — Jsi muž ?

Makbeth. To jsem a smělý tak, že troufám si
zřít na to, co by ďábla zděsilo.

Lady Makbethová. Ó pěkná věc! — To pravá malba strachu;

toť ona vzdušná dýka, jež, jak děls,
tě vedla k Dunkanu. — Ty záchvaty
(jen šalba vůči hrůzám pravdivým)

by hodily se k zimní pohádce,

již vypravuje ženská u krbu

na svědectví své báby. — Hanba, fi!

Co pitvoříš se tak ? Vždyť koncem jen
se díváš na židli!

Makbeth. Hle! — Prosím tě,
tam pohled! — Viz! — Hled! Tam! — Co říkáš tomu ?

Co mně je po tom ? — Kývat umíš-li,
tož také mluv! — Když hrob a kostnice
zas vracet musí ty, jež pohřbíme,
nám vole supů bude mohylou.⁹⁷ (*Duch zmizí.*)

Lady Makbethová. Tak cele mužství zbaven bláznovstvím!

Makbeth. Zde stojím-li, já jeho viděl jsem.

Lady Makbethová. Fi, hanba!

Makbeth. Byla prolévána krev

dřív — v pravěku, než dobro obecné

řád lidský očistil; — a potom též

vražd napácháno příliš strašlivých

pro lidský sluch; — byl čas, že z lebky když

byl mozek venku, člověk umíral

— a konec byl. Však nyní vstanou zas,

a v hlavě dvacet smrtonosných ran

tě z židle shazují. — To divnější

než vražda taková.

Lady Makbethová. Můj vzácný choti,
přátelé vaši pohřešují vás.

Makbeth. Já zapomínám. — Vzácní přátelé,

nic nedumejte; — divnou chorobou

jsem sklíčen, která nic neznačí těm,

kdož znají mne. — Nuž zdar a zdraví všem!

Hned sednu. — Víno sem! — A plnou číš!

Zde, na veselost hostí kol a kol

i milnému druhu Banquovi,

jenž schází nám. — Kéž také on zde byl!

Všem vám i jemu připít práhneme,

všem ve všem zdar!

Lennox. Náš dík! Tak přeju též.

(*Duch se objeví.*)

Makbeth. Pryč! Vari z očí mých. — A zem tě zhlť!

Tvé kosti bez morku, tvá krev je led,
ty nemáš vidu v očích těch, jež z důlků
tak pouliš strnule.

Lady Makbethová. Za všední zjev
to mějte, dobří páni, pranic víc;
jenže to maří chvíle veselost.

Makbeth. Co muž si troufá, troufám sobě já:

sem vstup jak ruský medvěd huňatý,
jak nosorožec, tygr hyrkánský,
bež jakoukoliv na se podobu,
jen tuto ne, a pevné čivy mé
se nezachvějí. — Nebo živ buď zas
a do pouště mne vyzvi mečem svým,
a doma zůstanu-li bojácně,
pak nazvi si mne loutkou holčice.

Pryč, hrozný stíne! Klamná stvůro, pryč! (*Duch zmizí.*)

Aj tak — ten tam! — A já jsem opět muž.

Jen sed'te prosím.

Lady Makbethová. Všechnu veselost

jste zaplašil a zmařil hostinu
tou vytřeštěností, jež budí žas.

Makbeth. Být může-li cos takého a přejít

jak letní mráček bez ustrnutí ?
Jsem sebou o své vlastní povaze
jat pochybnostmi, uvážím-li, ty
že spatřit můžeš taká vidění
a přirozený lící ruměnec
si udržet, když v mých jej zbělil strach.

Ross. Jak, vidění, můj pane ?

Lady Makbethová. Prosím vás,

nic nemluvte, jest hůře mu a hůř.

Jej dráždí otázky; již dobrou noc.

A nedbejte na pořad hodností,

jen jděte najednou.

Lennox. Nuž, dobrou noc,

a lepší zdraví Jeho Milosti!

Lady Makbethová. Všem šťastnou, dobrou noc!

(*Odejdou všichni až na Makbetha a lady Makbethovou.*)

Makbeth. Krev to chce míti. — Krev prý žádá krev.

Jeť známo, že se hnuly kameny
a stromy mluvily a hadači
ze zjevných znamení vran, kavek, strak
i nejtajnější vrahy přivedli
na bílý den. — Je pozdě ?

Lady Makbethová. S jitrem noc

již zápasí, či ono jest, či to.

Makbeth. Co říkáš ty, že Makduff odpírá

se dostavit na naše pozvání ?

Lady Makbethová. Tys poslal k němu ?

Makbeth. Jen tak to doslýchám; však pošlu proň.

Z nich není jednoho, kde v domě bych
si sluhu neživil.⁹⁸ — Chci nazítří

hned časně ráno zas k těm vědmám jít.

Víc mluvit musí, neboť zvědět chci

teď cestou nejhorší to nejhorší.

Pro dobro mé vše musí ustoupit:

tak daleko jsem zašel do krve,

že kdybych nebřed dál, by zrovna tak

byl návrat šeredný jak přejítí.

Mám v hlavě divné věci; tíhnou k dlani

a skutkem stát se musí bez hloubání.

Lady Makbethová. Všech sil vám schází pookřání, spánek.

Makbeth. Pojd', budem spát. Můj divný sebeklam

je bázeň nováčka; cvik schází nám.

Jsme přec jen mladí v činu. (*Odejdou.*)

Scéna pátá

Pustá pláň. — Hromobití.

(Vystoupí tři čarodějnice, potkávající Hekatu.)

1. Čarodějnice. Nu což, Hekato ? Koukáš hněvivě.

Hekata. Či nemám proč, vy drzé šeredy,

jež s Makbethem zde drží besedy

a hádanky a kejkle snují

a věci smrti rozhodují ?

Však mne, jež vašim kouzlům vládne

a bez níž zloby není žádné,

jste nevolaly k přispění

a k slávě svého umění ?

A co je horší: vše se dalo

jen pro syna, jenž hoden málo”

a zlý a zlostný, jako jiní,

vše pro sebe, ne pro vás činí.

Ted pryč a spravte chybu onu

a u propasti Acheronu

se jítrem sejdem. On v ten čas

svůj osud přijde zví dat zas.

Vy zaklínání uchystejte

a vše, co k čárům třeba, mějte;

já ve vzduch letím; v noční dobu

dnes osudnou chci strojit zlobu.

Před polednem čin velký zmohu:

na měsíčovém visí rohu

z par krůpěj síly nevidané,

ji chytnu, nežli k zemi skane.

Ta přepuštěna mocí čar

tak mamné duchy vzbudí z par,

že klamem svým jej zmatou cele:

v boj vyzve smrt i osud směle
a bude doufat v sebeklamu
nad moudrost, spásu, bázeň samu.
A známo vám, bezpečný pých¹⁰⁰
že první vrah je smrtelných.
(*Hudba a zpěv za scénou: Pojil už k nám! Pojď už k nám!*)¹⁰¹
Slyš, volají. — Můj skřítek sedí, hle,
ve mhavém oblaku a čeká mne. (*Zmizí.*)
1. čarodějnice. Pryč!—Pospěšme si; hned zas vrátí se. (*Zmizejí.*)

Scéna šestá

Forres. — Palác.

(*Vystoupí Lennox a jiný lord.*)

Lennox. Co dřív jsem pravil, jenom vystihlo
myšlénky vaše; sudte o tom dál.¹⁰²

Já pouze dím, že věci podivné
se daly tady: Duncan dobrotivý
byl želen Makbethem — vždyť mrtev byl!

A čacký Banquo příliš pozdě vyjel;
jejž, libo-li vám, Fleance zavraždil,
neb Fleance prchnul: lidem neradno
tak příliš pozdě na noc vyjíždět.

Kdož mohl nemyslit, jak netvorně
ten Malkolm jednal a ten Donalbain,
že zavraždili otce dobrého ?

Čin prokletý! — Jak trápil Makbetha!

Či v svatém hněvu nerozsápal hned
ty oba viníky, již obžerství
se stali otroky a raby snu ?

Zdaž bohatýrsky nejednáno v tom ?

— A moudře též! — Neb které živoucí
by srdce bývalo to nehnětlo,
ty lidi tak to slyšet zapírat!

Takž tedy, jak jsem řek, vše dobře sved;
a věru myslím, kdyby pod zámkem
ty oba Dulkanovy syny měl

— jak, nebe dejž, jich míti nebude —,
ti zvěděli by, co to znamená
tak vraždit otce — a ten Fleance též!

Však ticho; — neb že prostořeký byl
a k tyranovu kvasu nepřišel,
jak slyšet, Makduff upad v nemilost. —

Či víte, pane, kam se uchýlil ?

Lord. Syn Dulkanův, od něhož odjímá

ten tyran, co mu rodem přísluší,
u dvora anglického mešká teď
a zbožný Edward¹⁰³ s takou milostí
jej přijal tam, že zloba Štěstěny
mu z důstojenství neubírá nic.

Tam spěl i Makduff žádat o pomoc

svatého krále, aby poslán byl
Northumberland¹⁰⁴ a Siward bojovný,
jichž pomocí (a toho nahoře,
jenž zpečetí jich dílo) bychom znov
svým stolům pokrm dali, nocím sen,
při kvasech prosti nožů krvavých;
by věrný hold jsme mohli skládat zas
a důstojenství volna¹⁰⁵ přijímat,
a vše, jak nyní z duše práhne.
A zprávou tou tak rozlítíl se král,
že chystá válku.

Lennox. Poslal k Makduffovi ?

Lord. Tak jest, a s rozhodným “Ne, pane, já!”
jde zas, jak přišel, posel zamračen
a bručí cos jak ten, kdo říci chce:
“Té chvíle budeš jednou litovat,
jež naložila mi tu odpověď.”

Lennox. To věru může být mu výstrahou,
by, co jen moudrost káže, zůstal dál.
Kéž jakýs boží anděl doletěl
tam na dvůr anglický a zvěstoval
své poselství tam dřív, než přijde on,
by rychlé požehnání vrátilo
se záhy této naší otčině,
tak trpící pod rukou prokletou!

Lord. Mé modlitby se ubírejte s ním! (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

Scéna první

*Tmavá sluj. — Uprostřed vroucí kotel. — Hromobití.
(Vystoupí tři čarodějnice.)*

1. čarodějnice. Třikrát strakáč kocour mňouk.

2. čarodějnice. Třikrát¹⁰⁶ — a jednou ježek kvik.

3. čarodějnice. Zloboh¹⁰⁷ volá: Čas je, čas!

1. čarodějnice. Kolem kotle chod' a chod',
otrávený drob tam hod'. —
Jednatřicet nocí, dnů
ropucha jed líhla v snu
pod kamenem jako led:
v kotli první vař se hned!

Všichni. Snahu spoj a práci zdvoj, ohni hoř a kotli stroj!¹⁰⁸

2. čarodějnice. Ledví hada z močálu
škvař a vař se do valu,
oko mločí, žabí prst,
netopýří vlny hrst,
jazyk psí a zmije hrot,
osten, kterým slepýš bod,
od ještěrky stehýnka,
sejčka perut' lehýnká,
čaromocné kouzlo stroj,

v pekelný se lektvar spoj.

Všechny. Snahu spoj a práci zdvoj,
ohni vař a kotli stroj!

3. čarodějnice. Dračí štítky, vlčí zub,
čarodějky vyschlý trup,
od žraloka bachor, chřtán,
bolehlav, jenž vykopán
od nočního hledače,
játra žida rouhače,
kozí žluč a tisu prut,
při měsíci uříznut,
zpod zatmění než se blýsk,
Turka nos a Huna¹⁰⁹ pysk,
děcka prst, jež rdouseno,
sotva na svět zrozeno,
ve příkopu děvkou pustou,
učíň jíchu vláčnou, hustou;
k tomu tygřích útroh dej,
s druhým v kotli zamíchej.

Všechny. Snahu spoj a práci zdvoj,
ohni hoř a kotli stroj!

2. čarodějnice. Opí krví ať to zchladne,
pak je kouzlo silné, řádné.

*(Vystoupí Hekata.)*¹¹⁰

Hekata. Ó dobře, chválím práci vám i cíl,
z vás každá zisku dostane svůj díl.
A teď kolem kotle pějte,
rejem vil a skřítků spějte,
čárnou moc té směsi dejte!

Hudba a zpěv:

*Černých, bílých, duchů
rudých, šedých druž,
míchej, míchej, míchej,
kdo jen míchat můž.*

*Kolem, kolem, jen to fič;
zlobo sem a dobro pryč!*¹¹¹

(Hekata ustoupí.)

2. čarodějnice. Prst mne svrbí, podle něho
přichází sem něco zlého. *(Klepání.)*

Zámku, povol sám,
kdokoliv jde k nám!

(Vystoupí Makbeth.)

Makbeth. Vy skryté, černé stvůry půlnoci,
co děláte zde ?

Všechny. Dílo bez jména.

Makbeth. Tím, k čemu znáte se, vás zaklínám,
ať jakkoliv to zvíte, odpovězte!

Ať odpoutáte větry, necháte
je útočiti proti kostelům,
ať rozkypěné vlny roztříští

a pohlť, kde jaká pluje loď,
ať metající¹¹² žito polehne,
strom vyvrátí se, hradů cimbuří
se zřítí vlastním strážcům na hlavy,
ať téměř paláců a pyramid
se sváží k jejich vlastním základům,
ať poklad zárodků vší přírody
jest jedna změť, až sama záhuba
tím ochuraví,¹¹³ — odpovězte mi,
nač ptám se vás!

1. čarodějnice. Mluv.

2. čarodějnice. Taž se.

3. čarodějnice. Odpovíme.

1. čarodějnice. Rci, zdali chceš to od nás uslyšet
neb našich mistrů ?

Makbeth. Zavolejte je;
chci vidět je.

1. čarodějnice. Dolij krve od prasnice,
jež svých devět snědla selat;
tuk z vrahovy šibenice
vybobtnalý v plamen nalij.

Všechny. Přijď si, velký nebo malý,
zjev se sám i co znáš dělat!

(Zahřmění. — První zjevení : Ozbrojená hlava se zvedá.)¹¹⁴

Makbeth. Rci, moci neznámá —

1. čarodějnice. Nech mluvit jej,
on zná tvé myšlenky, ty nehlesej.

Zjevení. Makbethe! Makbethe! Makbethe!
Makduffa chraň se, théna z Fifu, slyš!
— Mne pusťte. — Dosti již. *(Zapadne.)*

Makbeth. Aťs cokoliv, za výstrahu tvou dík;
vpads do strun bázně mé. — Jen slovo víc!

1. čarodějnice. Nedá si poroučet. —• Zde druhý jest,
nad něho mocnější.

(Zahřmění. — Zvedne se druhé zjevení : Krvavé dítě.)

Zjevení. Makbethe! Makbethe! Makbethe!

Makbeth. Tři uši kdybych měl, já slouchal bych.

Zjevení. Bud smělý, rozhodný a krvavý;
pro lidskou moc jen smích měj v odvetu,
neb nikdo neublíží Makbethu,
kdo z ženy narozen. *(Zapadne.)*

Makbeth. Žij tedy, Makduffe, nač se tě bát ?

Však dvakrát jistotu si ujistím
a vezmu na to úpis osudu:
Živ nebudeš, bych strachu bledému
moh říct, že lže, a spáti hromu vzdor.

(Zahřmění. — Zvedá se třetí zjevení : Korunované dítě se stromkem v ruce.)

Co to — jež jako dítě královské
se pozvedá a dětském na čele
má kruh a vrchol moci vladařské ?

Všichni. Jen slyš a nemluv nic.

Zjevení. Měj srdce lví, bud hrdý, nedbanliv,
kdo žehrá, zuří a kdo piklů chtiv;
neb nikdy Makbeth nepodlehne, věz,
než veliký se od Birnamu les
v boj proti němu pohne útokem
po dunsinanském chlumu vysokém. (*Zapadne.*)

Makbeth. To nikdy nebude; kdo les můž hnát,
kdo velet stromu z prsti kořen rvát ?
Ó těchto dobrých zvěstí líbeznost!
Šíj buřičská se nezvedne, až hvozd
se zvedne birnamský, a Makbeth král
do lhůty přírody živ bude dál,
až času, smrtelnosti vzdá svůj dech.
Však srdce moje buší, z věcí všech
tu zvědět ještě: rcete (může-li
vám tolik říci vaše umění),
zdaž bude někdy plémě Banquovo
též panovati v tomto království ?

Všichni, Víc nechtěj vědět.

Makbeth. Chci mít jistotu !

To odepřte a věčná kletba vám!

Ať dozvím se... Proč kotel zapadá ?

A co to slyším ? (*Hudba rohů.*)

1. čarodějnice. Zjevte se!

2. čarodějnice. Zjevte se!

3. čarodějnice. Zjevte se!

Všichni. Ať váš zjev mu srdce žhněte;

stíny přijďte — stíny jděte!

(*Osm králů jeden za druhým se objeví a přejde po jevišti. Poslední má v ruce zrcadlo. — Banquův duch za nimi.*)

Makbeth. Tys příliš duchu Banqua podoben. —

Dolů! — Tvá koruna mi zžihá zrak.

A tvoje kadeře, ty druhé čelo,

pod zlatým vínkem jsou jak prvního.

A třetí jako ti. — Proč, ohavy,

mně zjevujete to ? — A čtvrtý zas ?

Ó, strňte oči! — Což se potáhne

to pořadí až v soudného dne třesk ?

A ještě ? — Sedmý ? — Nechci vidět víc.

A k tomu osmý jde; má zrcadlo,

jež mi jich ukazuje mnohem víc:

a některé z nich vidím nesoucí

dvě jablka a žezla trojitá.

Zjev strašlivý! — Ted vidím, že to pravda;

neb Banquo s vlasem krví spleným

se na mne usmívá a jako k svým

k nim ukazuje. — Tedy je to tak ? —

1. čarodějnice. Vše, králi, tak. — Leč proč tu jen
tak Makbeth stojí zaražen ?

Nuž, sestry, rozveselte svým
jej nejkrásnějším uměním.
Na kouzlo mé vzduch zvuč a hřej,
vy starodávný tančte rej,
by říci moh ten velký král,
že dobře se zde uvítal.

(Hudba. — Čarodějnice tančí a zmizí s Hekatou.)

Makbeth. Kam poděly se ? — Pryč! V dnů seznamu
bud na věky ta chvíle prokleta!
Sem, ty tam venku!

(Vystoupí Lennox.)

Lennox. Co Vaše Milost ráčí poroučet ?

Makbeth. Viděl jste čarodějky ?

Lennox. Ne, můj pane.

Makbeth. A nešly kolem vás ?

Lennox. Ne, vskutku, pane.

Makbeth. Mor na povětrí, na němž vyjíždějí;
a proklet každý, kdo jim víru dá!

Já slyšel koně cválat. — Kdo tu jel ?

Lennox. Dva nebo tři, můj pane; nesou zvěst,
že Makduff do Anglicka uprchnul.

Makbeth. Prch do Anglicka ?

Lennox. Ano, pane můj.

Makbeth *(stranou)*. Mé strašné skutky, čase, předcházíš.

Čin nedostihne záměr prchavý,
když neudrží krok s ním zároveň.
Od chvíle té mé duše prvenci
též prvním skutkem budou ruky mé.

A nyní hned, bych činem dovršil
své myšlenky, co smyšleno, se staň!
Hrad Makduffův chci rázem přepadnout,
Fife uchvátit a ostřím ocele
tam potřít ženu jeho, děti, vše,
co nešťastno tak jeho rodem být. —

To nebud blázna vychloubavá řeč,
než vůle zchladne, vykoná to meč.

Jen žádných zjevů víc!

Kde jsou ti páni ? Provoďte mne k nim. *(Odejdou.)*

Scéna druhá

Fife. - Síň na hradě Makduffově.

(Vystoupí lady Makduffová, hošík, její syn, a Ross.)

Lady Makduffová. Co učinil, že prchnul ze země!

Ross. Má paní, musíte mít strpení.

Lady Makduffová. On neměl ho. — Byl útěk šílenstvím.

Když skutky zrádci nedělají nás,
naš strach to činí.

Ross. Ani nevíte,
zdaž jeho moudrost byla v tom, či strach.

Lady Makduffová. Moudrost! Svou ženu, děti opustit,

svůj dům, své hodnosti¹¹⁵ — a na místě,
sám odkud prchá ? — Nemiluje nás.
On nemá citu přirozeného,
neb střízlík ubohý, pták nejmenší,
své mladé v hnízdě brání před sovou.
Vše strach je u něho a láska nic.
Tak malá též je moudrost v útěku,
jenž běží proti všemu rozumu.

Ross. Má drahá strýně, sebe kárejte;¹¹⁶
váš choť je moudrý, soudný, šlechetný
a nejlíp zná těch časů rozmary.
Víc mluvit o tom nemám odvahy,
však trudné doby jsou, kdy zrádci jsme
a sami nevíme; kdy doslýcháme
jen pověst o tom, co v nás budí děs,
a to, co děsí, samo neznáme:
však na moři se zlém a divokém
jen potácíme — nevědouce kam.¹¹⁷
Já loučím se, však brzo přijdu zas.
Na nejhorším se věci zastaví,
neb dojdou vrcholu, kde byly dřív.
Můj strýčku hezounký, Bůh žehnej ti!

Lady Makduffová. On otce má a přec je bez otce.

Ross. Zde meškat — ještě budu bláhovým:
mně stydno bude mého pohnutí
a neutěším vás. — Tak sbohem již. (*Odejde Ross.*)

Lady Makduffová. Můj hošíku, tvůj otec mrtev jest;
a co si počneš teď, jak budeš živ ?

Syn. Jak ptáci, matko.

Lady Makduffová. Od červů a much ?

Syn. Já myslím, kde co najdu; oni též
tak živi jsou.

Lady Makduffová. Ty ptáčku, chuděrko, ty nebál bys
se lepu, sítí, poklopy ni ok ?

Syn. Proč, matičko, se bát ? —
Na ptáky chuděrky se nelíčí.

A otec není mrtev, mluv, co chceš.

Lady Makduffová. Ba mrtev jest. — Jak najdeš otce zas ?

Syn. A jakpak ty zas najdeš manžela ?

Lady Makduffová. Na každém trhu dvacet koupím jich.

Syn. To koupíš, abys prodala je zas. —

Lady Makduffová. Ty mluvíš, co ti jenom stačí vtip,
a na tvůj věk to věru vtipné dost.

Syn. A otec můj byl zrádce, matičko ?

Lady Makduffová. To byl.

Syn. Co je to zrádce ?

Lady Makduffová. Aj, někdo, který přísahá a lže.

Syn. A všichni zrádci jsou, kdo činí tak ?

Lady Makduffová. Ten, kdo to činí, každý zrádcem jest
a musí býti za to oběšen.

Syn. A musí býti každý oběšen,
kdo přísahá a lže ?

Lady Makduffová. Každý.

Syn. Kdo je musí věšet ?

Lady Makduffová. Aj, lidé počestní.

Syn. Tedy jsou ti lháři a přísahači blázni; neboť lhářů a přísahačů je tolik, že by mohli poprati lidi počestné a zvěšeti je.

Lady Makduffová. Pomoz ti Bůh, ty ubohá opičko! Ale jak jen zas dostaneš otce ?

Syn. Kdyby byl mrtev, plakala bys pro něho; kdybys neplakala, bylo by to dobré znamení, že budu míti brzo otce nového.

Lady Makduffová. Ubohý žvatlale, jak to mluvíš!

(Vystoupí posel.)

Posel. Bůh s vámi, krásná paní — Ač vám cizí,
znám dobře vaši vzácnou šlechtnost.

Vám tuším hrozí blízké nebezpečí,

a smí-li raditi vám prostý muž,

zde nemeškejte — pryč i s dítkami!

Je nelidské to, vím, tak lekat vás,

však bylo by to podlou krutostí

vám nedat výstrahu před ještě horším,¹¹⁸

co až tak z příliš blízka hrozí vám.

Bůh ochraň vás! Já sobě netroufám

zde meškat déle. *(Odejde posel.)*

Lady Makduffová. Kam se utéci ?

Já neublížila jsem nikomu.

Však vím, jsem na tom světě vezdejším,

kde ubližovat často chvalno jest

a dobro činit pokládá se někdy

za nebezpečné jenom bláznovství.

Ó běda, proč se tedy utíkám

k té ženské obraně, si říkajíc,

že neublížila jsem nikomu ? Jaké to tváře ?

(Vystoupí vrahové.)

Vrah. Kde je váš muž ?

Lady Makduffová. Já doufám, v místě ne tak nesvatém,
kde by jej stihnout mohl kdos jak ty.

1. vrah. Je zrádce.

Syn. Lžeš, ty lotře huňatá!

1. vrah. Co, vajíčko! *(Bodne jej.)* Ty jikro zrádcovská!

Syn. Zabil mne, matko! Utec, prosím tě! *(Zemře.)*

Lady Makduffová *(prchá volajíc).* Vražda! Vražda!
(Vrahové za ní.)

Scéna třetí

Anglicko. — Před královským palácem.

(Vystoupí Malkolm a Makduff.)

Malkolm. Kdes osamělé najděm zátiší

a z truchlých prsou se tam vyplačme.

Makduff. Spíš pevně chopme smrtonosný meč
a jako dobří muži obraňme

svou kleslou vlast. — Co den se ozývá
kvil nových vdov, křik nových sirotků
a nové strasti bijou nebi v tvář,
že duní ozvěnou, jak cítilo
by se Skotskem a skřekem bolesti
by úpělo.

Malkolm. Co věřím, opláču;
co znám, v to věřím; a co mohu, chci,
až přáti bude doba, napravit.
Co mluvil jste, muž pravdou býti — snad.
Ten tyran, jehož pouhé jméno již
nám zjitří jazyk, kdys byl pokládán
za poctivce a vy jste ho měl rád;
vás ještě nezasáhnul. — Já jsem mlád,
však něco přece byste vysloužil
snad u něho skrz mne; — a moudro jest
dát v oběť jehně slabé, nevinné,
by usmířil se rozhněvaný bůh.

Makduff. Já nejsem zrádný.

Malkolm. Ale Makbeth jest.

I dobrá, ušlechtilá povaha
můž couvnouti před vůlí královskou.
Však odpusťte; — co *jste*, mé myšlenky
nemohou změnit: jsouť andělé
světlymi přec, ač nejsvětější pad,
a byť i všecky věci šeredné
tvář dobra nosily, přec dobro vždy
jen jako dobro musí vypadat.

Makduff. Já pozbyl naděje.

Malkolm. Snad právě tam,
kde já jsem našel pochybnosti své.
Proč kvapně tak¹¹⁹ jste ženu opustil
a dítky, ony vzácné pohnutky
a silná pouta lásky, aniž jim
jste sbohem dal? — Má podezření jen
si prosím za pohanu neberte:
má bezpečnost je v nich. — Vy spravedliv
snad jste i přes všechno, co myslím já.

Makduff. Ó krvácej, má vlasti ubohá!
Ted, velké násilnictví, upevni
svůj základ bezpečně, neb šlechtnost
již nemá odvahy tě zadržet; —
čiň křivdy své, máš právo zjištěné!¹²⁰
Bud sbohem, kníže! — Já bych nechtěl být
tím lotrem, za něhož mne pokládáš,
za všechen prostor, jež ten ukrutník
má ve spárech a Východ bohatý
když byl by nádavkem.

Malkolm. Vám urážkou
to nebudiž, já nemluvil jsem tak

jen z pouhé bázně před vámi; jen mním,
že naše země klesá pod jařmem,
že pláče, krvácí a každý den
bod nový k jejím ránám přidává. —
Ba myslím dokonce, za právo mé
že mnohá ruka by se pozvedla;
i tedy přívětivé Anglicko
mi skýtá chrabrých mužů tisíce:
leč přes vše to, na hlavu tyrana
až jednou šlápnu neb ji ponesu
na hrotu meče, vlast má ubohá
víc nepravostí uvidí než dřív,
víc utrpí a různěji než kdy
tím, který přijde.

Makduff. Kdože by on byl ?

Malkolm. Sám sebe myslím, na kterémž, jak vím,
druh každé neřesti je vrouben tak,
že až se ujmou, černý Makbeth zdát
se bude čist jak sníh a ubohá
jej říše za beránka bude mít
u porovnání s nezměrném vin mých.

Makduff. Ni v ternech strašných pekel nemůže
být ďábla v zlobách prokletějšího
nad Makbetha.

Malkolm. Víím, krvelačný jest,
Istný, lakotný a chlipný, úskočný
a prchlý, zlomyslný, páchnoucí
po každém hříchu, který jméno má;
však rozkošnictví mé je bezedné,
a vaše ženy, dcery, matrony
i dívky nemohly by vyplnit
mých tužeb prohlubeň; a chtíče mé
by přeskočily každou překážku,
jež stavěla by se mé vůli vzdor.
Jest lepší Makbeth, než aby kdy vlád
kdos takový.

Makduff. Ba krutovládou zlou
jest ve přírodě chtivost zbujnělá;
trůn šťastný uprazdňuje předčasně
a mnoho králů k pádu přivedla.
Přec, nebojte se vzít, co vaše jest:
své choutky hojně sytit můžete
a chladným zdát se přec a klamat svět.
Dost ochotných též u nás máme žen
a taký sup být ve vás nemůže,
by tolik zhltil jich, co velikosti
se vzdají samy, nalézající ji volnou tak.¹²¹

Malkolm. Jest kromě toho též
v mých nezřízených citech lakotnost
tak hltavá, že kdybych králem byl,

já pro statky bych vraždil velmože,
těch poklad, jiných zas bych žádal dům,
a čím více bych měl, co kořením
jen více tím by drážděn byl můj hlad;
tak bezprávné že osnoval bych pře
všem poctivcům a dobrým lidem vzdor,
je niče pro jich zboží.

Makduff. Lakotnost
již vězí hloub, má kořen zhoubnější
nad žádostivost létem bující:¹²²
to meč, jímž mnohý našich králů zbit.
Však nebojte se, skotské úrody
dost nasytí vás tím, co vaše jest.
Vše to je snesitelné, zvaží-li
se s ctnostmi jinými.

Malkolm. Všech postrádám.
A o ctnostech, jež králů ozdobou,
tož spravedlnost, mírnost, pravdivost
a štědrost, stálost, milosrdenství,
pokora, zbožnost, pevnost, odvaha
a trpělivost,¹²³ — nemám potuchy;
leč pln jsem odrůd každé neřesti
a každou mnohým pášu způsobem.
Ba kdybych moc jen měl, já svornosti
bych sladké mléko vylil do pekel,
klid světa vzbouřil bych a ztroskotal
vší země jednotu.

Makduff. Ó Skotsko! Skotsko!

Malkolm. Jest hoden vládnouti kdos takový ?

Nuž, mluvte sám; já jsem, co řekl jsem.

Makduff. On hoden vládnout! — Není hoden žít!

Ó lide nešťastný, jež bezprávný
má v moci tyran s žezlem krvavým,
kdy opět spásné dny své uvidíš,
an tvého trůnu nejpravější syn
na vlastní přiznání zde stojí klet
a vlastnímu se rodu urouhá ?
Tvůj světlý otec byl tak svatý král,
a královna, jež tebe zrodila,
víc na kolenou dlíc než na nohou,
dnem každým, který žila, zmírala.
Bud sbohem! — Neřesti, jichž viníš se,
mne hnaly ze Skotska. — Ó srdce mé,
tvá naděj končí zde.

Malkolm. Slyš, Makduffe,
ten čacký zápal, děcko nevinny,
z mé duše setřel černou pochybnost
a se ctí tvou a opravdovostí
mou mysl smířil. — Makbeth d'ábelský
mne hleděl mnohým takým úskokem

v svou dostat moc a moudrost rozvážná
mi bére ukvapenou důvěru.
Bůh mezi tebou soudcem bud a mnou; —
neb do tvé vůle oddávám se teď
a odříkám se příhan všech a skvrn,
jichž vinil jsem se, — jsouť mi cizí vše.
Já dosaváde ženy nepoznal,
já křivě nepřisahal, sotva chtěl
jsem to, co mé, já slibu nezrušil
a ďábla bych ni ďáblu nezradil;
mne-pravda těšila jak život sám,
a nařknuv sebe, ponejprv jsem lhal.
Co vpravdě jsem, je tvé — a nešťastné
mé vlasti náleží, kam dříve již,
než ty jsi přišel, Siward, starý rek,
a deset tisíc chrabrých mužů s ním
v boj hotových se dalo na pochod.
Teď půjdem též a štěstí budiž nám
tak příznivo jak naše svatá věc. Proč mlčíte ?

Makduff. Tak nevítané věci
a vítané jest těžko smířit hned.

(Vystoupí lékař.)

Malkolm. Již dobře; pozděj více. — Prosím vás,
král vychází ?

Lékař. Tak jest a ubohých
tam čeká dav na jeho léčení.
Jich neduh vědy velkým úsilím
všem vzdoruje, leč jeho dotknutím
— neb takou svatost nebe vložilo
mu do ruky — se pozdravují hned.

Malkolm. Dík, doktore. *(Lékař odejde.)*

Makduff. Kterou to nemoc myslí ?

Malkolm. Zvou vůbec královským to neduhem.¹²⁴

A zázračný má dar ten dobrý král,
ježž často, zde co meškám v Anglicku,
jsem vídal u něho. — Jak od nebes
jej vyprošuje, nejlépe ví sám:
však lidí, navštívené podivně,
vše opuchlé a vředy pokryté,
že žalostno se na ně podívat
a u nichž lékař zoufá, — vyhojí,
jim zlatý peníz na krk pověsiv
se zbožnou modlitbou. — A říká se,
že zůstává i trůnu dědicům
to požehnání nemoc léčící.
A k této divné moci od nebes
i dar má prorocký a různých víc
na jeho trůnu požehnání lpí,
jež hlásají, že milosti je pln.

(Vystoupí Ross.)

Makduff. Kdo přichází to sem ?

Malkolm. To rodák náš¹²⁵;
však nemohu jej poznati, kdo jest.

Makduff. Můj vždycky milý strýce, vítám vás.

Malkolm. Teď poznávám jej. — Záhy dobrý Bůh
vše odstraň, co nás dělá cizinci!

Ross. Tak staň se, amen.

Makduff. Stojí Skotsko tam,
kde stávalo ?

Ross. Ach, země nešťastná,
až ustrašena samu sebe znát!
Ne matkou víc, však hrobem nám ta zem,
kde nikoho, krom nevědoucích nic,
ni jednou nespátíš se usmáti,
kde vzdechy, úpění a výkřiky,
jež rozrývají vzduch, jen vůkol zní,
však nikdo nedbá jich; kde divý bol
se pouze všedním rozčilením zdá,
a mrtvému když zvoní hodinku,
se sotva někdo zeptá: Komu to ? —
Kde život dobrých lidí hyne dřív
než kytice za jejich kloboukem
a dřív se umírá, než zastůně.

Makduff. Ó zvěsti výrazná a pravdivá
až přespříliš!

Malkolm. A která jest ta nejnovější strast ?

Ross. Ta, která starou jest jen hodinu,
již toho vysyčí,¹²⁶ kdo nese ji;
neb novou rodí každá minuta.

Makduff. Má žena — jak se má ?

Ross. Té dobře jest.

Makduff. A všechny moje dívky ?

Ross. Dobře též.

Makduff. Ten ukrutník jich pokoj nerušil ?¹²⁷

Ross. Ne; — všichni byli v svatém pokoji,
když jsem je opouštěl.

Makduff. Jen nebučíte
tak skoupý na slovo. — Jak daří se ?

Ross. Když vyjel jsem, bych přinesl tu zvěst
— již těžce nesl jsem —, šly pověsti,
že do pole vtrh mnohý statný muž,
což víře podobno se zdá tím spíš,
an tyran s vojskem svým je na nohou.
Teď k pomoci je doba příhodná,
váš zrak by v Skotsku stvořil vojíny
a ženy hnal by v boj, by setřásly
ty hrozná trýzně.

Malkolm. Bud jim útěchou,
že jdeme již; neb dobré Anglicko
nám statečného dalo Siwarda

a deset tisíc bojovníků s ním.
Ba lepšího a zkušenějšího
žeť reka není v celém křesťanstvu.

Ross. Kéž na tu útěchu bych odvětit
moh také útěchou; — však slova mám,
jež měla by se houknout do pouště,
kde lidský sluch by nezachytil jich.

Makduff. A o co jde tu ? — O věc obecnou,
anebo je to osobní jen strast,
jež jediným jen prsoum náleží ?

Ross. Kde duše poctivá, ten sdílí bol,
ač hlavní podíl náleží jen vám.

Makduff. Když můj to žal, mně dejte, co je mé,¹²⁸
a mluvte rychle.

Ross. Nuže, ať váš sluch
můj jazyk neztratí na věky,
neb nejtěžším jej zvukem naplní,
ježž kdy byl slyšel.

Makduff. Tušit začínám.

Ross. Váš hrad byl přepaden a manželka
a dítky vaše krutě pobity;
jak, vyprávět, by znamenalo jen
klást na kupu těch povražděných srn¹²⁹
i vaši mrtvolu.

Malkolm. Ó nebesa!
Slyš, muži, — tak jen klobouk do čela
si nestahuj — dej slova bolesti!
Žal nemluvící v přetížení bēd
jen šeptá srdci, aby puklo hned.¹³⁰

Makduff. Mé dítky též ?

Ross. Choť, dítky, čeled', vše,
co dopadli.

Makduff. A já byl od nich pryč!
Má žena zavražděna též ?

Ross. Já řek.

Malkolm. Jen utište se: — z velké pomsty své
lék chystejme na smrtelný ten bol.

Makduff. On nemá dítek.¹³¹ — Moje miláčky
že všecky ? — Jak! — Je všecky, řekl jste ?
Ó luňák pekelný! — Je všecky ? — Aj,
má všecka drobná, hezká kuřátka
i jejich matku v jeden podlý ráz ?

Malkolm. Již neste to jak muž.

Makduff. To ponesu;
leč také cítit musím to jak muž. —
Vždyť nemohu si nevzpomenout přec,
že byly jednou věci takové
mně drahé tak! — A nebe na to vše
se dívalo a při nich nestálo ?
Za tebe padly, hříšný Makduffe!

Lady Makbethová. Pryč, skvrno prokletá! — Pryč, povídám! — Jedna, dvě — tak — teď je čas to vykonat. — Peklo je šeré! — Fi, můj choti, — fi! — vojín, a bát se? — Co se potřebujem bát, že kdo to ví, když mocni jsme a nikdo nemůže nás volat k zodpovědnosti? — Přec, kdo by si byl pomyslnil, že ten stařec má tolik krve v sobě!

Lékař. Slyšíte to?

Lady Makbethová. Thén z Fifu měl ženu; — kde je teď? — Jak — což ty ruce nikdy čistý nebudou? Nic o tom dál,¹²⁴ můj muži, nic o tom dál; — ty všecko zmaříš tou svou vytřeštěností.

Lékař. Jděte již, jděte,¹³⁵ — zvěděla jste, co jste neměla.

Dáma. Ona mluvila, co neměla, tím jsem jista. Jenom v nebi je vědomo, co ona ví.

Lady Makbethová. Ještě zde to páchne krví; všechny vůně arabské nenapustí¹³⁶ tuto malou ruku. — Oh! oh! oh!

Lékař. Jaký to byl vzdech! To srdce je krutě ztíženo.

Dáma. Já nechtěla bych míti v prsou takové srdce za vznešenost celé její osoby.

Lékař. Dobře, dobře, dobře —

Dáma. Dejž Bůh, pane, aby bylo!

Lékař. Ta choroba jest nad mou zkušenost. — Ale znal jsem lidi, kteří chodili ve spaní a zemřeli svatě ve svých postelích.

Lady Makbethová. Umyjte si ruce; oblecte noční šat; nebuďte tak bled. — Vždyť vám to ještě jednou povídám, že je Banquo pochován; on nemůže z hrobu ven.

Lékař. Tedy tak? - -

Lady Makbethová. Na lože, na lože! Někdo klepá na vrata. Pojd', pojd', pojd', pojd', podej mi ruku! Co stalo, stalo se. — Na lože, na lože, na lože. (*Odejde lady Makbethová.*)

Lékař. Půjde si teď lehnout?

Dáma. Hned.

Lékař. Vzduch plný šepotů je šeredných: — netvorné skutky nepřirozené též rodí choroby. — Duch zločinný i němým polštářům svůj zjeví taj: víc kněze třeba jí než lékaře. — Bůh odpustiž nám všem! — Ji strážte jen;

vše odstraňte, čím ublížit si může, a ještě tak¹³⁷ ji z očí nepusťte. Již dobrou noc! — Mou mysl pohnutím a oči naplnila strnutím. Já přemýšlím — však mluvit netroufám si.

Dáma. Vám, dobrý doktore, též dobrou noc. (*Odejdou.*)

Scéna druhá

Krajina u Dunsinanu.

(*Bubny a prapory. — Vystoupí Menteith, Caithness, Angus, Lennox a vojsko.*)

Menteith. Voj anglický se blíží; v čele jich jest Malkolm se svým ujcem Siwardem a statný Makduff. — Pomsta hoří v nich, neb jejich svatá věc by dohnala v boj krvavý a vřavu válečnou i toho, kdo už světu odumřel.

Angus. U birnamského lesa stihnem je; tou cestou táhnou.

Caithness. Známo někomu, zdaž také Donalbain je s bratrem svým?

Lennox. Víím bezpečně, že není. Soupis mám všech šlechticů; jest Siwardův tam syn a mnohý holobradý jinošík, jenž ponejprv chce mužnost osvědčit.

Menteith. Co dělá tyran?

Caithness. Velký Dunsinane
si pevně hradí. — Jedni hlásají,
že šílen jest, a jiní, od kterých
jest méně nenáviděn, říkají,
že rekovná to v něm je zuřivost.
Však jisto jest: svou rozrušenou věc
už nemůž sevřít kázně obručí.¹³⁸

Angus. Ted' cítí, jak ty tajné vraždy lpí
mu na rukách; ted' vzpoura v každý mžik
mu věrolomnost vrhá do tváře.
Ti, kterým velí, poslouchají ho
jen z poručení, z lásky v praničem.
Ted' cítí na sobě svou důstojnost
tak chabě viset, jako obrův plášť
na trpaslíku visí zloději.

Menteith. Kdož tedy jeho smysly ztrhané¹³⁹
by káral, že se děsí, vzpírají,
když vše, co v něm jest, zatracuje se
jen proto, že tam jest ?

Caithness. Nuž kupředu; —
svůj nesme hold, kam vpravdě náleží;
vstříc pojd' me lékaři, jenž uzdraví
ted' churavící dobro obecné,
a vyced' me do léku otčiny
s ním každou krůpějí.

Lennox. Neb tolik jen,
co třeba, aby královský náš květ
se porosil a sveřep ulil¹⁴⁰ hned.
Ted' dále k Birnamu! (*Odejdou pochodem.*)

Scéna třetí

Dunsinane. — *Síň na hradě.*

(*Vystoupí Makbeth, lékař a družina.*)

Makbeth. Už dost těch zpráv! — Ať všichni uprchnou:
než k Dunsinanu hne se útokem
les birnamský, mne bázeň neschvátí!
Ten chlapec Malkolm, — co mi do něho ?
Či nebyl zrozen ženou ? — Duchové,
již znají příští dějstva smrtelných,
mi řekli tak: “Strach neměj, Makbethe,
neb nikdo, jenž byl ženou narozen,
nebude míti moci nad tebou.”
Tož utíkejte, zrádní thénové,
a kvaste s anglickými hýřily¹⁴¹:
to srdce zde a ducha, jenž mne nese,
neschvátí pochyba, strach neotřese.

(*Vystoupí sloužící.*)

Kéž d'ábel v pekle tebe načernil,
ty padouchu se smetanovou tváří!
Kdes vzal ten husí pohled ?

Sloužící. Na deset tisíc —

Makbeth. Husí, ničemo ?

Sloužící. Ne, vojáků —

Makbeth. Jdi poštipat si tvář

a strach svůj na červeno přebarvi,
ty chlapče s játry liliovými!¹⁴²

Jaké to vojsko, blázne vychrtlá ?

Mor na tvou duši! Ten tvůj obličej

jak plátno bílý k strachu nabádá.

Mluv, chlape s tváří syrovátkovou, —

jaké to vojsko ?

Sloužící. Angličané, prosím.

Makbeth. Klid se mi pryč s tou tváří! — (*Odejde sloužící.*)

Seytone!

Mně srdce usedá, když vidím, jak —

Seytone, pravím! — Tímto útokem

bud navždy okřeju, či padnu vraz.

Já živ byl dlouho dost! — Má cesta žití
se ztrácí v suchém, žlutém lupení;¹⁴³

a to, co provázet má starý věk,

čest, láska, poslušnost a přátel řad,

já čekat nemohu, leč v místě jich

jen kletby, nehlasné, však hluboké,

čest ústy vzdávanou, dech, který by

to srdce ochuzené rádo tak

jim vrátilo, však neodvází se.¹⁴⁴

Seytone! —

(*Vystoupí Seyton.*)

Seyton. Co ráčí Vaše Milost poroučet ?

Makbeth. Co nového je dál ?

Seyton. Vše stvrzeno,

co hlášeno vám bylo, pane můj.

Makbeth. Chci bojovat, až maso z hnátů mých

mi osekají! — Dej mi brnění.

Seyton. Ještě ho netřeba.

Makbeth. Já chci je vzít.

Víc jízdy rozešli, kraj obhlédni

a oběs ty, kdož mluví o strachu.

Mé brnění mi podej. — Doktore!

Co dělá nemocná ?

Lékař. Ne, pane můj,

tak nemocná, jak stále trápena

od hrnoucích se na ni přízraků,

jež klid jí berou.

Makbeth. Z toho vyléč ji. —

Nemůžeš pomoci mysli churavé,

strast vkořeněnou vyrvat z paměti,

trud vymazati v mozek vepsaný

a sladkým protijedem nějakým,

jenž budí zapomnění, očistit

hrud sevřenou¹⁴⁵ od zhoubné látky té,
jež tíží na srdci ?

Lékař. V tom nemocný si musí pomoci sám.

Makbeth. Hoď psům své letkvary; já nechci jich.

Pojď, dej mi brnění; mou berlu¹⁴⁶ sem.

A vyšli, Seytone... Ti thénové

ode mne utíkají, doktore!

Spěš, rychle. — Kdybys mohl, doktore,

tak prozkoumati vodu¹⁴⁷ říše mé

a nalézt její neduh, pročistit

ji zas na pevné zdraví bývalé,

já tleskal bych ti, až by ozvěna

se vzbudila a tleskala ti zas.

(*K Seytonovi.*) To strhni, pravím.¹⁴⁸ Neznáš, doktore,

jaká by reveň, senná, čistidlo

ty Angličany odsud vymetla ?

Či slyšels o nich ?

Lékař. Ano, pane můj,
z královských vašich příprav slyšíme
tak o nich něco.

Makbeth (*k Seytonovi*). Za mnou přines to. —

Před zmarem, smrtí hrud mám obrněnu,

les birnamský než hne se k Dunsinanu!

Lékař (*stranou*). Než v Dunsinanu, raděj byl bych kde!

Zisk věru by mne nezadržel zde. (*Odejdu.*)

Scéna čtvrtá

Krajina blíže birnamského lesa.

(*Bubny a prapory. — Vystoupí Malkolm, starý Siward, jeho syn, Makduff, Menteith, Caithness, Angus, Lennox, Ross a vojsko na pochodu?*)

Malkolm. Já doufám, strýcové, že blízko den,
kdy ložnice zas budou bezpečny.

Menteith. V tom žádných pochybností nemáme.

Siward. Jaký to les tam leží před námi ?

Menteith. Hvozď birnamský.

Malkolm. Ať každý bojovník
si utne suk a nese před sebou:
tak vojska svého počet zakryjem
a zvědy oklamem.¹⁴⁹

Vojíni. Tak stane se.

Siward. Nic nedoslýcháme, než násilník,
až příliš troufalý, že stále jen
se drží v Dunsinanu a že tam
chce vytrvati, až jej oblehnem.

Malkolm. Toť jeho nejpevnější naděje;
neb všichni, kde se možnost naskytla,
ať velcí, prostí, už se vzbouřili
a z donucení jen mu slouží ti,
jichž srdce také již jsou vzdálena.

Makduff. Svůj spravedlivý soud teď odložme,
až čin jej dovrší, a odějme
se v pilnost válečnou.

Siward. Čas blíží se,
jenž určitě nám poví v účtu svém,
co svým zvat máme a co dluhujem.
Vše domysly jen vratkou naděj budí,
jen rány meče jistě na osudí¹⁵⁰
věc rozhodnou. A vzhůru tedy — v boj! (*Odejdou pochodem.*)

Scéna pátá

Dunsinane. — Na hradě.

(Vystoupí s bubny a prapory Makbeth, Seyton a vojsko.)

Makbeth. Na hradbách venku vztyčte prapory!
A našim heslem bud jak dosud “*Jdou*”.¹⁵¹
Náš hrad svou pevností se vysměje
jich obléhání; — ať tu doleží,
až hlad a dna je stráví. — Kdyby těch,
kdož s námi měli jít, tam nebylo,
my směle bychom bradou proti bradě
jim vyšli vstříc a domů hnali je. (*Nářek žen za scénou.*)
Jaký to povyk?

Seyton. To ženy kvílí, dobrý pane můj. (*Odejde.*)

Makbeth. Já skoro zapomněl, jak chutná strach.
Byl čas, že moje smysly projel mráz,
když noční zazněl skřek, a vlasy mé
se zvedaly při bajce děsivé
a chvěly se, jak byl by život v nich. —
Já hrůz už nasytil se vršito;
děs, soudruh myšlenek mých vražedných,
mnou nehne více.

(Vrátí se Seyton.)

— Proč byl nářek ten ?

Seyton. Můj pane, královna je nebožka.

Makbeth. To mohla také umřít později!¹⁵² —

Pak byl by čas na slovo takové.

Zítří a zítří, zítří —• vleče se
tím krokem titěrným v den ode dne
až do poslední času¹⁵³ slabiky,
a všichni naši dnové včerejší
svítili bázňům k smrti trouchnivé.
Již zhasni, malá svíce, zhasni již!
Jest život jenom putující stín,
jen herec ubohý, jenž chvíli svou
si vykračuje, řádí na prknech
a potom o něm neslyší se víc.

To povídka, již vypravuje blb,
jen hluk a vřava, neznačící nic. —

(Vystoupí posel.)

Tys přišel užít svého jazyku;

co máš, mluv rychle.

Posel. Pane vznešený,
já měl bych vyřídit, co viděl jsem,
však nevím, jak to říci. —

Makbeth. Nuže, mluv!

Posel. Jak na pahorku stál jsem na stráži,
já hleděl k Birnamu a hle, v ten mžik
se zdálo mi, že počal se les hýbat.

Makbeth. Lžeš, otroku !

Posel. Váš hněv mne zasáhni,
když vpravdě tak to není. — Na hodinu
je vidět můžete, jak blíží se. —
Jak pravím — jdoucí les.

Makbeth. To lež-li jest,
dám na nejbližší strom tě pověsit
a živ tam vis, až hlad tě vysuší.
A pravdu mluvíš-li, mně jedno jest,
když také se mnou totéž uděláš.
Má víra kolísá¹⁶⁴ a začínám
již tušit obojetnost d'áblovu,
jenž pravdomluvně lhal: "Ty neboj se,
les birnamský než přijde-k Dunsinanu."
— A k Dunsinanu les teď přichází.
Vše do zbraně! Vše do zbraně a ven!
A pravda-li, co ten zde vyzvání,¹⁵⁵
zde není útěku ni meškání. —
Já začínám už slunce míti dost
a chtěl bych, svět by západ v nicotnost.
Zvoň poplach! — Větře, duj! Vše zhouba zkruš!
Chci aspoň zemřít v brnění jak muž. (*Odejdou.*)

Scéna šestá

Dunsinane. — Před hradem.

(Bubny a prapory. — Vystoupí Malkolm, starý Siward, Makduff atd. a jejich vojsko s větvemi.)

Malkolm. Jsme blízko dost a štíty listnaté
již odhoďte a zjevte se, jak jste.
Vy, strýce můj, a rytířský váš syn
boj zahájíte prvním útokem,
a my a čacký Makduff podniknem,
co ještě potom zbude vykonat
dle rady válečné.

Siward. Ted sbohem již. —
Voj tyranův jen dopadnem-li dnes,
ať biti jsme za každý chabý tes.

Makduff. Vše naše polnice ať promluví
a hlubým dechem zabřeskněte plání
ti krve poslové a umírání. (*Odejdou.*)

Scéna sedmá

Jinde na bojišti.

(Hluk bitevní. — Vystoupí Makbeth.)

Makbeth. Mne přivázali tady ke kůlu;
a nelze prchnout, ale musím rvát se
jak medvěd s hafany až do konce. —
A kdož je ten, kdo z ženy nezrozen ?
Jen toho se mi bát, neb nikoho.

(Vystoupí mladý Siward.)

Mladý Siward. Tvé jméno ?

Makbeth. Zdeší tě je uslyšet.

Mladý Siward. Ne! — Třeba žehlo ještě rezavěj
než kterékoliv z výhně pekelné.

Makbeth. Mé jméno Makbeth.

Mladý Siward. Nemůž ďábel sám
zvuk ohavnější v sluch můj vyslovit.

Makbeth. Ni hrůznější.

Mladý Siward. Lžeš,¹⁵⁶ hnusný tyrane!

Já dokážu ti mečem svým, že lžeš.

(Bojují. Mladý Siward padne.)

Makbeth. Byls z ženy narozen! —

Mně k smíchu meč a zbraň, jež vytasena
od člověka, jež porodila žena. *(Odejde.)*

(Hluk bitevní. — Vystoupí Makduff.)

Makduff. Tam hlomoz jest: — zjev tvář svou, tyrane! A jsi-li zabit, ne však rukou mou, mé
ženy a mých dítek duchové mne budou věčně pronásledovat. Ty bídné Kerny vraždit
nemohu, jichž paže najaty, by nesly zbraň.¹⁵⁷ Bud tebe, Makbethe, neb zastrčím bez jediného
zubu, bez činu, svůj meč zas do pochvy. — Tam měl by být! Neb velký třeskot zbraně hlásí,
kdos že tam je z největších; — kéž najdu jej! Jen to chci, Štěstěno, víc nežádám. *(Odejde. —
Hluk bitevní.)*

(Vystoupí Malkolm a starý Siward.)

Siward. Tou cestou, pane; — hrad se lehko vzdal;

lid tyranův na obou válčí stranách
a thénové se bijou statečně.

Den skoro vašim¹⁵⁸ jest a málo jen
už práce zbývá.

Malkolm. Mnozí z nepřátel
se bijou s námi pouze na oko.

Siward. Již, pane, vstupte na hrad. *(Odejdou. — Hluk bitevní.)*

Scéna osmá

Jinde na bojišti.

(Vystoupí Makbeth.)

Makbeth. Proč na římského blázna¹⁵⁹ bych si hrál
a zmíral vlastním mečem, dokud zřím
kol života, kde rány sedí líp ?

(Vystoupí Makduff.)

Makduff. Stůj, stůj, pse pekelný!

Makbeth. Já z lidí všech
se jedinému tobě vyhýbal;

pryč, zpátky! — Duše má už přílišně
je krví tvého rodu ztížena.

Makduff. Sám nemám slov, můj hlas je v meči mém,
ty lotře, krvavější nad výraz. (*Bojují.*)

Makbeth. Tvé úsilí je marné; zrovna tak
vzduch nezranitelný bys roztít moh
svým ostrým mečem jako zranit mne.
Do lebek tesej poranitelných;
můj život, chráněn kouzlem, nepoddá
se nikomu, kdo z ženy narozen.

Makduff. Tož zoufej nad svým kouzlem! A ten duch,
v jehož jsi službách byl až dosavad,
ať řekne ti, že Makduff předčasně
byl z lůna matky svojí vyříznut.

Makbeth. Bud proklet jazyk, jenž to povídá,
neb zchromil lepší část mé mužnosti!
A nevěřte těm ďáblům kejklířským,
již mrzce s námi kupčí dvojsmyslem,
slib sluchu dodrží a poruší
jej naší nadějí. — Já s tebou bít
se nechci.

Makduff. Tedy vzdej se, zbabělce,
a živ bud dále světu na odiv.
My dáme tě jak vzácné netvory
si na žerd namalovat s nápisem:
“Zde vidět tyrana.”

Makbeth. Já nevzdám se,
bych líbal zem pod nohou Malkolma
a štván byl kletbou lůzy všeliké.
Les birnamský ač přišel k Dunsinanu
a ty ač nebyls ženou narozen,
já zkusím poslední. — Před tělo své
svůj stavím štít. — Nuž, Makduffe, kryj hrud!
Kdo první zolá “Zadrž!” — proklet bud! (*Odejdou bojující.*)
(*Útěk Makbethových vojáků. — Rohy. — Vrábí se s bubny a prapory Malkolm, starý
Siward, Ross a jiní thénové a vojáci.*)¹⁶⁰

Malkolm. Kéž přátelé, jež pohřešujeme, se zdrávi navrátili!

Siward. Na bojišti¹⁶¹
zbýt musí někteří; jak zde však vidím,
tak velký den byl koupen nedraze.

Malkolm. Nám schází Makduff; též váš chrabrý syn.

Ross. Váš syn, můj pane, splatil rekův dluh:
byl jenom živ, než z něho stal se muž;
a to jak osvědčil svou zdatností,
na místě svém, kde o píd' necouvnu,
hned zemřel jako muž.

Siward. Jest mrtev ?

Ross. Jest;
a z pole odnesen. — Však vaše bolest
se podle jeho ceny neměřič,

sic musila by nekonečná být.

Siward. Je raněn zpředu ?

Ross. Ano, na čele.

Siward. Nuž tedy staň se božím vojínem!

Mít synů, co mám vlasů na hlavě,
já nepřál bych jim smrti krásnější.

A tím zde jeho hrana dozněla.

Malkolm. On většího jest hoden zármutku;
tím želim já.

Siward. Víc není hoden: pad¹⁶²

a dobře odešel, svůj splativ řád.

Tak bud s ním Bůh! — Zde nová útěcha.

(Vystoupí Makduff s hlavou Makbethovou¹⁶³.)

Makduff. Bud, králi, zdráv! — Neb králem jsi a viz,

kde tyranova hlava prokletá!

Čas¹⁶⁴ volný jest, já vidím perlami

tě obklopena tvého království,

již opakují v myslích pozdrav můj,

a jejich hlas teď k svému pozývám:

Ať živ je skotský král!

Všichni. Živ skotský král! *(Rohy.)*

Malkolm. My mnoho času mařit nebudem,

než zúčtujeme s láskou každého

a srovnáme se s vámi. — Thénové

a příbuzní, vás nyní hraběcím

zvem titulem, to v Skotsku ponejprv,

co název čestný tak se udílí.

Co dále zbývá a co štěpovat

má nově doba, jakož: do vlasti

zas vyhoštěné svolat přátely,

již ušli léčkám bdělé hrůzovlády,

a na soud pohnat kruté nástroje

i toho katana i ďábelské

kdys jeho královny, jež, jak se zdá,

vložila ruku sama na sebe —

to a vše jiné, čeho potřeba

a co nás volá, s boží milostí

dle míry, místa, času splníme.

Ted každému náš dík a díky všem —

a do Sconu vás k nastolení zvem. *(Rohy. — Odejdou.)*